

PROGRAMMA- BEGROTING

2023 - 2026

OKTOBER 2022

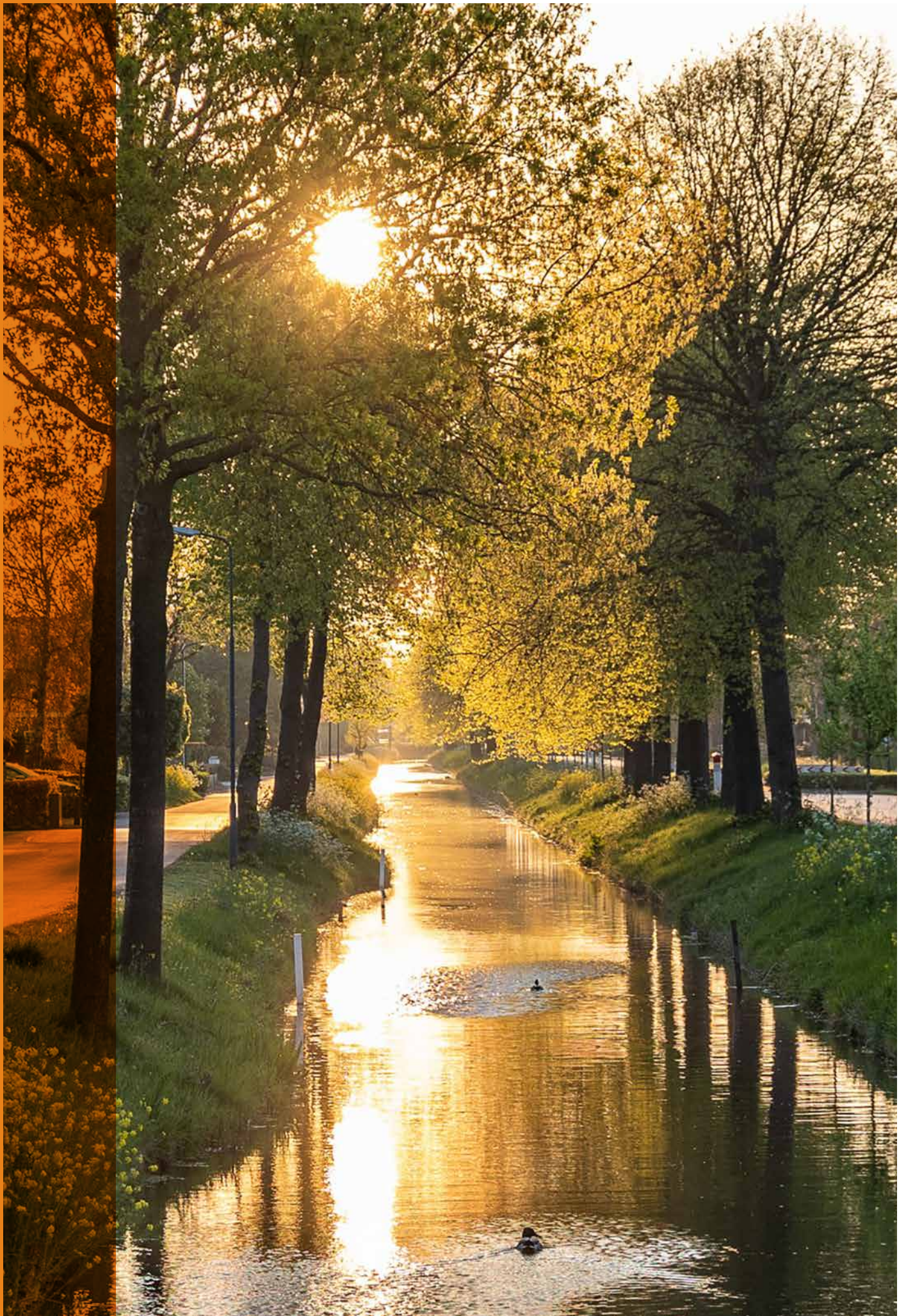

GEMEENTE
LOPIK

Inhoud

INLEIDING	4
LEESWIJZER	6
DEEL 1 PROGRAMMA'S	11
1. Bestuur en Bedrijfsvoering	12
2. Openbare Orde en Veiligheid	17
3. (Jeugd)zorg, gezondheid en ondersteuning	20
4. Onderwijs, Sport en Cultuur	26
5. Werk, Inkomen, Economie en Recreatie	30
6. Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en volkshuisvesting	35
7. Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer	40
DEEL 2 FINANCIËLE BEGROTING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	45
DEEL 3 PARAGRAFEN	55
A. Lokale heffingen en belastingen	56
B. Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	60
C. Onderhoud kapitaalgoederen	65
D. Financiering	67
E. Bedrijfsvoering	69
F. Verbonden partijen	72
G. Grondbeleid	74
H. Openbaarheidsparagraaf	75
BIJLAGEN	77
Bijlage 1: Wettelijke beleidsindicatoren	78
Bijlage 2: Overzicht taakvelden	80

Voorwoord

Geachte raadsleden,

Hierbij bieden wij u de begroting 2023-2026 aan.

Deze begroting is beleidsarm. De vastgestelde Nota van uitgangspunten 2023 is hierin verwerkt. De begroting laat een structureel positief beeld zien. Dit is te danken aan de extra inkomsten die het Rijk heeft toegekend, via de meicirculaire 2022.

Tegelijkertijd met deze begroting wordt aan uw raad een 1e begrotingswijziging aangeboden. Hierdoor worden de beleidsvoornemens van het bestuursakkoord 2022-2026 mogelijk gemaakt.

In lijn met het bestuursakkoord blijven we in 2023 en verder zorgen voor (de) ruimte en zorgen voor een toekomstbestendig Lopik.

Lopik, 4 oktober 2022

Burgemeester en wethouders

*de secretaris,
mw. drs. F. Jonker*

*de burgemeester
dr. L.J. de Graaf*

Inleiding

FINANCIEEL PERSPECTIEF

De begroting 2023 sluit met een positief saldo van afgerond € 1.367.000.

Na de Voorjaarsnota 2022 is door de raad de Nota van Uitgangspunten 2023 vastgesteld en is nog een aantal mutaties gedaan in het Meerjarenperspectief. Zo is in deze begroting onder andere het effect van de meicirculaire 2022 verwerkt. Daarnaast is het effect van andere ontwikkelingen en raadsbesluiten verwerkt. Hieronder worden deze ontwikkelingen toegelicht:

Ontwikkeling na de Voorjaarsnota

nr	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
	Saldo na Voorjaarsnota	-500	-603	-113	-113
	Nota van Uitgangspunten	-1.627	-1.402	-1.410	-1.315
	Saldo na NvU	-2.127	-2.005	-1.523	-1.428
1	Meicirculaire 2022	2.724	4.337	5.645	4.242
2	Actualisatie stelpost jeugdzorg	-	231	173	-65
3	Aanscherpen budgetten (zerobase)	-36	-36	-36	-36
4	Actualisatie Kapitaallasten	483	45	48	17
5	MJOP riolering	-	105	130	130
6	Belastingen & verzekeringen	-59	-59	-59	-59
7	Gemeenschappelijke regelingen	-10	-10	-10	-10
8	Kostendekkendheid afval+riool	377	323	335	369
9	Overige mutaties	15	4	-62	-65
	Totaal saldo	1.367	2.935	4.641	3.096

Toelichting belangrijke mutaties na Voorjaarsnota

1. Dit betreft de doorwerking van de meicirculaire 2022;
2. Dit betreft de actualisatie van de stelpost jeugdzorg in verband met de te verwachten inkomsten vanaf 2024 en verder;
3. Dit betreft het effect van het aanscherpen van budgetten in de begroting "zerobase".¹ Het bedrag van € 36.000 is het saldo van aframingen en bijramingen;
4. De actualisatie van de staat van activa levert voor 2023 een voordeel voor de kapitaallasten op vanwege het doorschuiven van een aantal investeringen;
5. Betreft mutatie MJOP riolering;
6. Betreft actualisatie van verzekeringen en belastingen;
7. Betreft actualisatie Gemeenschappelijke regelingen;
8. De herberekening van de kostendekkendheid riolering gaf een dekkingspercentage aan van ca. 83%. Om de kostendekkendheid op 100% te handhaven dient een flink bedrag aan de voorziening te worden onttrokken. De kostendekkendheid afval lag iets boven de 100%;
9. Dit betreft het saldo van diverse kleine mutaties.

¹ We hebben de besteding van de budgetten in de afgelopen 4 jaar geanalyseerd. Aan de hand daarvan hebben we aframingen en bijramingen gedaan.

FINANCIËEL TOEZICHT

De door de raad vastgestelde begroting 2023 dient vóór 15 november 2022 aan de provincie te worden toegestuurd ter goedkeuring. De provincie toetst of de gemeentebegroting voldoet aan de gestelde wettelijke eisen en provinciale regelgeving. De minste vorm van provinciaal toezicht is het zogenoemde repressief toezicht. Dit betekent dat een gemeente zonder voorafgaande goedkeuring van de provincie de begroting en begrotingswijzigingen kan uitvoeren. Daarbij is leidend dat de structurele lasten gedekt moeten zijn door structurele baten (materieel begrotingsevenwicht). Om in beeld te brengen of de begroting materieel in evenwicht is, moet het begrotingssaldo gecorrigeerd worden met het saldo van incidentele baten en lasten. Het effect daarvan voor de gemeente Lopik is opgenomen in onderstaande tabel.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Saldo primaire begroting 2023	1.367	2.935	4.641	3.096
Waarvan saldo incidentele baten en lasten	-448	-384		
Saldo na NvU	1.815	3.319	4.641	3.096

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat de begroting 2023-2026 een structureel positief saldo laat zien. Dit betekent dat de begroting 2023-2026 voor de vier jaarschijven structureel sluitend is.

Op basis van bovenstaand is de verwachting dat voor de gemeente Lopik repressief provinciaal toezicht van toepassing blijft. Een overzicht van de incidentele baten en lasten is terug te vinden in Deel 2 Financiële begroting en algemene dekkingsmiddelen.

Leeswijzer

De Programmabegroting 2023-2026 bestaat uit drie onderdelen:

- 1. PROGRAMMAPLAN**
- 2. FINANCIËLE BEGROTING INCLUSIEF ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN**
- 3. PARAGRAFEN**

DEEL 1 PROGRAMMAPLAN

Met deze begroting zetten we de vernieuwing van de P&C producten door. Om uw raad beter inzicht te geven in beleid en de voortgang daarvan hebben we een nieuwe indeling van de programma's ingevoerd. Deze indeling is gebaseerd op het Bestuursakkoord 2022-2026. Hierdoor kunnen we bij de tussenrapportages beleidsmatig en financieel rapporteren aan uw raad.

Indeling programma's

1. Bestuur en Bedrijfsvoering
2. Openbare Orde en Veiligheid
3. (Jeugd)zorg, gezondheid en ondersteuning
4. Onderwijs, Sport en Cultuur
5. Werk, Inkomen, Economie en Recreatie
6. Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en volkshuisvesting
7. Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer

Een overzicht van alle programma's met de daaraan gereleerde lasten en baten is in Deel 2 van deze begroting opgenomen.

DEEL 2 FINANCIËLE BEGROTING INCLUSIEF ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

In dit deel wordt met name ingegaan op het financieel meerjarig perspectief van onze gemeente.

De financiële begroting bestaat uit:

- a. het overzicht van baten en lasten en de toelichting;
- b. de balansprognose;
- c. een overzicht van de reserves en voorzieningen, inclusief de mutaties;
- d. een autorisatievoorstel voor de investeringen;
- e. een uiteenzetting over de financiële positie;
- f. een overzicht van algemene dekkingsmiddelen;
- g. een toelichting op de post onvoorzien;
- h. een overzicht van incidentele baten en lasten.

DEEL 3 PARAGRAFEN

Naast de programma's zijn diverse paragrafen in de programmabegroting opgenomen. Het kenmerk van paragrafen is dat de onderdelen daarvan ondersteunend zijn aan de uitvoering van de programma's en daardoor een meer algemeen karakter hebben.

De volgende paragrafen zijn opgenomen:

- A. Lokale heffingen en belastingen
- B. Weerstandsvermogen en Risicobeheersing
- C. Onderhoud kapitaalgoederen
- D. Financiering
- E. Bedrijfsvoering
- F. Verbonden partijen
- G. Grondbeleid
- H. Openbaarheidsparagraaf

BIJLAGE 1: WETTELIJKE BELEIDSINDICATOREN

Beleidsindicatoren zijn kengetallen die inzicht geven in de effectiviteit van het beleid. Het opnemen van de beleidsindicatoren maakt een vergelijking in de tijd en met andere gemeenten mogelijk. Een overzicht met de meest actuele cijfers is als bijlage opgenomen.

BIJLAGE 2: TAAKVELDENBEGROTING

DEEL 1

Programma's

1. Bestuur en Bedrijfsvoering

REGULIERE TAKEN

- Besturen
- Financiën
- Informatie en automatisering en DIV
- Personeel en organisatie
- Communicatie
- Juridische zaken

1. INLEIDING

Het bestuur beseft dat de gemeente voor een aantal grote opgaven staat terwijl er op diverse terreinen sprake is van schaarste. Het gaat de komende periode om het verstandig omgaan met de fysieke ruimte en menskracht. Om het maken van keuzes die een positief effect hebben op langere termijn.

Hier hoort een organisatie bij die goed kan aansluiten op inwoners en ondernemers, bekend is met de ontwikkelingen en in staat is keuzes voor te leggen. Een organisatie waarin medewerkers ruimte ervaren om een meerwaarde te leveren en bij te dragen aan de kwaliteit van leven in de gemeente Lopik.

Er wordt ingezet op persoonlijke ontwikkeling om medewerkers deze ruimte te laten ervaren binnen de kaders gesteld door politiek en bestuur en op een empathische wijze, rekening houdend met de behoefte van inwoners en ondernemers, passende rolneming, wet- en regelgeving.

Ten aanzien van de bedrijfsvoering vraagt dit om effectieve sturing, facilitering van medewerkers en optimalisatie van processen. Het is de uitdaging mee te bewegen op wat nodig is om de verschillende opgaven het hoofd te bieden.

Voor 2023 vertaalt zich dit in:

- **Facilitering:** het management faciliteert medewerkers hun werk te doen. Door goede informatievoorziening, voldoende middelen om het werk te doen, het bieden van vertrouwen, het bieden van ruimte, het geven van richting, het samenstellen van prioriteiten en het geven van aandacht;
- **Optimaliseren:** de inzet is processen slimmer te organiseren. We zijn beschikbaar voor vragen van onze inwoners en ondernemers en zijn duidelijk over onze werkwijze en beslissingen (begrijpelijke taal);
- **Digitaliseren:** met als uitgangspunt automatiseren/ digitaliseren waar het toegevoegde waarde heeft. Bijvoorbeeld

het aantal producten dat via de website van de gemeente kan worden aangevraagd. Hierbij houden we rekening met informatieveiligheid en privacy;

- **Kostenbewust:** alles wordt snel duurder. Dus moeten we goed kijken naar onze uitgaven en gefundeerd kiezen voor investeren met als doel op termijn kosten te verlagen;
- **Personeel:** gemeentewerk is mensenwerk. Om onze opgaven te realiseren, hebben we voldoende (eigen) medewerkers nodig. Medewerkers die effectief, efficiënt, met plezier en vitaal elke dag weer kiezen voor het werken voor onze gemeente.

Lopik is een organisatie die met haar tijd meegaat en we realiseren deze doelen op de Lopikse manier; pragmatisch, dat is onze kracht!

2. AMBITIE EN ONTWIKKELINGEN

Bestuur

Het bestuur heeft een verbindende stijl en wil aansluiting met inwoners en ook inzetten op de relatie met diverse partners waaronder mede overheden. Het bestuur heeft ook de ambitie om vanuit de bandbreedte keuzes te maken. Bewust te kiezen op welke thema's de gemeente proactief wil zijn. Bewust te gaan voor inzet op die terreinen waar de meeste inwoners baat bij hebben. En tot slot inzet op de haalbaarheid van de gemaakte keuzes.

Bedrijfsvoering

Binnen Bedrijfsvoering zijn verschillende expertises werkzaam die vanuit een specialisme danwel in onderlinge samenwerking zorgen voor het faciliteren en adviseren van de organisatie. Zo blijft de gemeente Lopik gezond en vitaal. We beschrijven ook de ambitie en ontwikkeling per team. Kernachtig samengevat is de ambitie op het gebied van bedrijfsvoering: optimaliseren, aantrekkelijk, toekomstbestendig en effectief.

De komende jaren willen we **Informatie en Automatisering (IenA)** verder ontwikkelen als een verkeerstoren op een vliegveld. IenA is het middelpunt om de kwaliteit te borgen binnen de organisatie als het gaat om ontwikkelingen en investeringen op het gebied van ICT. Waar het meerwaarde heeft, gaan we digitaliseren. Persoonlijk contact blijft altijd bestaan, dit geldt zowel voor de interne organisatie als voor de dienstverlening naar inwoners en ondernemers. Binnen de gemeente Lopik maken we een digitaliseringsslag. Het 'gereedschap' voor de medewerkers – de digitale middelen – moet up-to-date en veilig zijn.

Op het gebied van **personeel en organisatie** hebben wij een veelomvattende ambitie. Het werven van personeel is met de huidige krappe arbeidsmarkt steeds moeilijker, dit geldt zowel voor vaste medewerkers als inhuurkrachten. Het is gewenst om de mate van inhuur (gedeeltelijk) terug te brengen. Onze ambitie is om meer naamsbekendheid te creëren als aantrekkelijk werkgever door actief te werven en kandidaten te zoeken ook uit de niet eigen doelgroepen (bijvoorbeeld gepensioneerden of zij-instromer) en de 'lege vijver' te vullen met jong talent.

Ook willen we de aanwezige kennis en ervaring behouden voor onze organisatie en vergroten, dit betekent dat we medewerkers moeten blijven boeien en aan ons binden. Daarin

is het ook belangrijk dat medewerkers gezond en vitaal aan het werk blijven, passend bij een goede werk-privé balans en zo actief bij te dragen aan het gezond en vitaal houden van de gemeente Lopik.

Financiën

We zoeken de ruimte binnen de huidige begroting om investeringen te doen. We zetten erop in de lokale lasten zo min mogelijk te laten stijgen en de voorzieningen te behouden. De extra gelden die vanuit het Rijk komen, zetten we verstandig in om te zorgen voor een toekomstbestendig Lopik.

Communicatie

Naast de bestaande communicatieboodschappen, -kanalen en -middelen zoals de gemeentepagina, website en social media staat onze gemeente voor grote opgaven waaruit veel zaken vloeien waarin communicatie een grote rol speelt. Denk aan toenemende informatievoorziening aan onze inwoners. Het bestuur heeft ook een ambitie als het gaat om de verbinding met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Participatie is de komende jaren belangrijk. Daarnaast is ook interne communicatie belangrijk om medewerkers te informeren maar ook te binden en te boeien. Tot slot is arbeidsmarktcommunicatie cruciaal; het neerzetten van de gemeente als 'merk'.

3. SPEERPUNTEN

Bestuur

Wat willen we bereiken?	
Verbinding tussen bestuur en inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Aansluiting op andere (omliggende) gemeenten.	
Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Passende participatie van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners	<ul style="list-style-type: none"> Zorgen voor participatie van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners door aan te sluiten bij de (wensen van) inwoners en bewust uit vragen bij projecten en beleid van de gemeente. Zie voor de verdere uitwerking het College Uitvoeringsprogramma
Aansluiting op andere (omliggende) gemeenten.	<ul style="list-style-type: none"> Kennismaking met colleges van omliggende gemeenten 'gastgemeente' zijn voor het Voorjaarscongres 2023 VNG regio Utrecht

Dienstverlening Burgerzaken en Klant Contact Centrum

Wat willen we bereiken?	
Basisdienstverlening bieden aan de inwoners en de ondernemers van de gemeente Lopik. Aansluiting op andere (omliggende) gemeenten.	
Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Optimaliseren van dienstverlening binnen de mogelijkheden	In 2023 zetten we in op de optimalisatie van dienstverlening. Denk hierbij aan e-diensten en verbeteren van de telefonische bereikbaarheid. Hiertoe behoort ook aansluiting op de DAR (Digitale Aanvraag Rijbewijzen) om zo – naast de fysieke aanvraag mogelijkheid – het digitale aanvraag proces mogelijk te maken.

Informatie en communicatie

Wat willen we bereiken?

Het optimaliseren van de digitale dienstverlening voor zowel de inwoners als voor de interne organisatie. Een betrouwbare partner zijn in termen van informatievoorziening.

Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
ICT Beheer op orde	<ul style="list-style-type: none">• Ervoor zorgen dat het informatiebeheer op orde is, veilig is, er hybride kan worden gewerkt en de contracten op orde zijn. Zie verder de paragraaf bedrijfsvoering.
Betrouwbare informatievoorziening	<ul style="list-style-type: none">• Actief beheer van informatie op de website en social media kanalen zodat het blijft aansluiten op de vragen van inwoners.

Personeel

Wat willen we bereiken?

De gemeente Lopik staat op de kaart bij werkzoekenden zodat wij de juiste mensen voor de juiste plek aan onze organisatie kunnen binden. Wij zijn in staat om onze huidige medewerkers blijvend te binden en boeien. We nemen gezamenlijk onze verantwoordelijkheid om vitaal en gezond aan het werk te blijven. De organisatie is wendbaar en kan doeltreffend inspelen op (veranderende) behoeften uit de omgeving.

Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Werving & selectie die actief is en die ook buiten de gebaande paden denkt	<ul style="list-style-type: none">• Meedoen aan regionaal Traineeprogramma, tijdelijke uitbreiding bezetting, budgetteren traineeprogramma (zie voor de uitwerking het College Uitvoeringsprogramma).• Wervingsactiviteiten (niet) eigen doelgroep, cross media uitingen en gerichte arbeidsmarktcommunicatie.
Plaats- en tijdafhankelijk werken	<ul style="list-style-type: none">• Project Hybride werken, met aandacht voor houding/gedrag en gebouw. Coaching/training ten behoeve van optimaliseren samenwerking en sociale cohesie individu-team-organisatiebreed;• Aandacht voor individuele opleiding & ontwikkeling (inhoudelijk alsook gedrag), zowel in geld als in tijd de ruimte geven hiervoor (ontwikkelplan);• Medewerkers die ingehuurd worden, bewegen om vast in dienst te komen bij de gemeente Lopik.
Medewerkers die vitaal zijn en hun gezondheid aandacht geven	<ul style="list-style-type: none">• Preventieve voorlichting, verzuimpreventie en stimuleren van vitaliteit door 2x per jaar themaweek te organiseren met 6.

Financiën/Belastingen

Wat willen we bereiken?

Een toekomstbestendig financieel beleid. De lokale lasten zo min mogelijk te laten stijgen en de voorzieningen behouden.

Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Structureel sluitende begroting	<ul style="list-style-type: none">• Inzetten van incidentele middelen om structureel effect te realiseren
De P&C-documenten worden geoptimaliseerd, waardoor de raad beter kan bijsturen	<ul style="list-style-type: none">• Tussenrapportages geven inzicht in de voortgang en effect van beleid en financiën
Gezond financieel bewust zijn.	<ul style="list-style-type: none">• Bij nieuwe voorstellen wordt eerst gezocht naar dekking binnen programma• Investerings worden getoetst op nut, noodzaak en prioriteit
Lokale lasten op niveau houden	<ul style="list-style-type: none">• In het College Uitvoeringsprogramma wordt een voorstel hiervoor gedaan

WAT MAG HET KOSTEN?

Bestuur en ondersteuning (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	-8.557	-10.700	-11.043	-10.233	-9.688	-9.627
Baten	28.153	28.963	29.195	29.646	30.731	28.895
Totaal	19.596	18.264	18.152	19.413	21.043	19.268

Bestuur en ondersteuning (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten per taakveld						
Bestuur	-1.026	-1.208	-1.141	-1.141	-1.122	-1.084
Burgerzaken	-178	-350	-338	-324	-324	-324
Beheer overige gebouwen en gronden	-189	-519	-311	-311	-311	-293
Overhead	-5.884	-6.361	-6.440	-6.418	-6.418	-6.410
Treasury	13	-71	-87	-78	-68	-68
OZB woningen	0	0	0	0	0	0
OZB niet-woningen	0	0	0	0	0	0
Belastingen Overig	-194	-215	-199	-198	-206	-210
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten	34	-828	-1.016	-1.175	-1.035	-1.035
Totaal	-7.425	-9.551	-9.532	-9.646	-9.485	-9.424

Baten per taakveld						
Bestuur	103	0	0	0	0	0
Burgerzaken	191	206	209	209	209	209
Beheer overige gebouwen en gronden	286	1.184	1.485	285	285	285
Overhead	80	41	33	33	33	33
Treasury	82	131	146	162	178	183
OZB woningen	2.639	2.672	2.838	2.838	2.838	2.838
OZB niet-woningen	742	779	798	798	798	798
Belastingen Overig	90	92	94	94	94	94
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	20.885	21.218	23.348	24.984	26.053	24.412
Overige baten en lasten	46	0	0	0	0	0
Totaal	25.145	26.323	28.951	29.402	30.487	28.851

Totaal saldo van lasten en baten	17.721	16.772	19.419	19.757	21.002	19.427
---	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Toevoegingen en onttrekkingen reserves						
Toevoegingen aan reserves	-1.132	-1.149	-1.511	-588	-204	-204
Onttrekkingen aan reserves	3.008	2.640	244	244	244	44
Totaal	1.876	1.491	-1.267	-344	40	-160

Resultaat	19.596	18.264	18.152	19.413	21.043	19.268
------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

FINANCIËLE TOELICHTING

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de belangrijke mutaties van de begroting 2023 ten opzichte van de begroting 2022 na wijziging.

Lasten:

In 2023 dalen de lasten ruim € 20.000 op dit programma. Dit bedrag is het saldo van een voordeel van circa € 300.000 als gevolg van incidentele budgetten in 2022 en een nadeel van circa € 280.000 als gevolg van de gereserveerde stelposten indexering 2022 conform de vastgestelde Nota van Uitgangspunten 2023 en meer overhead.

Baten:

In 2023 stijgen de baten met een bedrag van circa € 2,6 miljoen. Dit voordeel is voornamelijk te danken aan de stijging van de algemene uitkering conform de meicirculaire 2022.

VERBONDEN PARTIJEN

Belastingsamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

De BghU is een belastingsamenwerking tussen de gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, Lopik, Nieuwegein, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Zeist, Stichtse Vecht en het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden. De BghU is een publieke, uitvoerende en dienstverlenende organisatie die op basis van maatschappelijk algemeen aanvaarde bedrijfseconomische principes wordt geleid. Door de BghU worden vrijwel alle belastingtaken van de deelnemers uitgevoerd. Het betreft voor het hoogheemraadschap de uitvoering van de zuiveringsheffing, de verontreinigingsheffing en de watersysteemheffing en voor gemeenten met name de onroerendezaakbelasting (OZB), de rioolheffing en afvalstoffenheffing. Daarnaast voert de BghU ook andere belastingtaken uit zoals hondenbelasting, toeristenbelasting, leges, precariobelasting, etc. Verder verzorgt de BghU voor alle gemeentelijke deelnemers de uitvoering van de basisregistratie Waardebepaling Onroerende Zaken (Wet WOZ) en voor de gemeente Lopik de basisadministratie adressen en gebouwen (BAG).

2. Openbare Orde en Veiligheid

REGULIERE TAKEN

- Openbare orde en veiligheid
- (Regionale) Brandweer
- Crisisbeheersing/risicobestrijding
- Buurtbemiddeling
- Toepassen Bibob
- Toezicht en handhaving

1. INLEIDING

Aan het programma Openbare orde en veiligheid is in de afgelopen jaren vooral in praktische zin uitvoering gegeven en in beperkte mate aan beleidsmatige inzet. Op basis van signalen en incidenten is ingezet op een concrete inzet en aanpak ter bestrijding van ondermijning en criminaliteit.

2. AMBITIE EN ONTWIKKELINGEN

In de gemeente Lopik moet iedereen in een veilige omgeving kunnen wonen, werken en recreëren. Dit vergt een verantwoordelijkheidsgevoel van iedereen. Inwoners, gemeente,

ondernemers, politie en het maatschappelijk middenveld werken daarom continu samen om de subjectieve en objectieve veiligheid in de gemeente Lopik te verbeteren.

ONTWIKKELINGEN:

- Toename georganiseerde criminaliteit;
- (Lichte) daling traditionele criminaliteit;
- Toename incidenten met kwetsbare personen;
- Groei van sociale tegenstellingen in de samenleving;
- Toename digitale dreiging.

3. SPEERPUNTEN

Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?	
Een zo veilig mogelijke woon- en leefomgeving door vermindering van criminaliteit en verhoging van sociale veiligheid.	
Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Nieuw Integraal Veiligheidsplan (IVP)	<ul style="list-style-type: none"> • Belevingsonderzoek onder inwoners (gebiedsmonitor) • Opstellen nieuw IVP met jaarplan (kaders veiligheidsbeleid met bijbehorend uitvoerend jaarplan)
Aanpak ondermijnende criminaliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Integrale samenwerking met veiligheidspartners, onder andere door frequent lokaal ondermijningsoverleg, waarbij minimaal 1 risicolocatie wordt aangepakt (regionale afspraak) • (Bestuurlijke) aanpak criminaliteit (het nemen van bestuurlijke maatregelen) met focus op drugsgerelateerde zaken • Projectmatige aanpak vakantieparken gericht op ondermijning, illegale bewoning, illegale bebouwing, strijdig gebruik bestemmingsplan en heffen toeristenbelasting • Aanpak (zorg)fraude • Vergroten bewustwording ondermijning bij ondernemers, inwoners en gemeentelijk personeel
Effectieve verbinding zorg en veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering Persoonsgerichte aanpak (PGA): voorkomen en aanpak (woon)overlast, verward gedrag/kwetsbare personen, radicalisering, huiselijk geweld in samenwerking met Wijkregisseur • Terugdringing jongerenoverlast en middelengebruik

(Regionale) brandweer

Wat willen we bereiken?

Voor de brandweezorg beschikt de VRU over een breed dekkend stelsel voor de uitvoering van de basisbrandweezorg. Daarnaast heeft de VRU de beschikking over diverse specialistische eenheden.

Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Nieuw beleidsplan	<ul style="list-style-type: none"> Op basis van onder andere het regionaal risicoprofiel (= overzicht van veiligheidsrisico's die tot een brand, ramp of crisis kunnen leiden) wordt door de VRU met de gemeenten een nieuw beleidsplan opgesteld, waarin ambitie en doelstellingen van de Veiligheidsregio Utrecht zijn opgenomen.
Brandweerkazernes	<ul style="list-style-type: none"> Kazernes Lopik en Benschop minimaal op vastgestelde kwaliteitsniveau houden in overleg met de VRU Deelname aan verkenning in VRU verband over de eigendom van de kazernes

Crisisbeheersing

Wat willen we bereiken?

Professionele gemeentelijke crisisbeheersingsorganisatie met voldoende opgeleid en getraind gemeentelijk personeel.

Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Doorontwikkeling bevolkingszorg	<ul style="list-style-type: none"> Op basis van verwachte regionale afspraken moeten consequenties voor gemeentelijke crisisbeheersingsorganisatie bepaald worden.
Basale uitoefening wettelijke taken	<ul style="list-style-type: none"> Actualiseren planvorming op het gebied van crisisbeheersing (opvang en verzorging, nazorg etc.) Herzien bemensing crisisorganisatie; Opleiding/oefening bestuur en medewerkers (1 oefening voor GBT, mits geen langdurige crises zoals corona spelen).

WAT MAG HET KOSTEN?

Openbare orde en veiligheid (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	-1.211	-1.359	-1.354	-1.366	-1.366	-1.366
Baten	3	7	7	7	7	7
	-1.208	-1.351	-1.347	-1.358	-1.358	-1.358

Openbare orde en veiligheid (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten per taakveld						
Crisisbeheersing en brandweer	-966	-1.047	-1.071	-1.083	-1.082	-1.082
Openbare orde en veiligheid	-245	-311	-283	-283	-283	-283
Totaal	-1.211	-1.359	-1.354	-1.366	-1.366	-1.366

Baten per taakveld						
Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0	0
Openbare orde en veiligheid	3	7	7	7	7	7
Totaal	3	7	7	7	7	7

Resultaat	-1.208	-1.351	-1.347	-1.358	-1.358	-1.358
-----------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

FINANCIËLE TOELICHTING

Hieronder wordt een toelichting gegeven van de belangrijke mutaties van de begroting 2023 ten opzichte van de begroting 2022 na wijziging.

Lasten:

Bij Crisisbeheersing en brandweer stijgen de lasten met € 24.000 als gevolg van een hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio (VRU). De lasten bij Openbare orde en veiligheid dalen als gevolg van incidentele budget in 2022.

Baten:

Er zijn geen mutaties te noemen.

VERBONDEN PARTIJEN

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht (VRU):

Binnen de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) werken de 26 Utrechtse gemeenten samen op het gebied van brandweerbzorg, (gemeentelijke) crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening aan een veiligere regio Utrecht. De VRU vormt de spil in een sterk netwerk van partners, zoals politie, defensie, gemeenten, ministeries, provincies, waterschappen, Rijkswaterstaat, geneeskundige partners en natuurbeheer.

Brandweerbzorg

Tijdens calamiteiten en incidenten zorgt de brandweer voor het bestrijden van brand en uitstoot van gevaarlijke stoffen en het redden en ontsmetten van mens en dier. Daarnaast zorgt de brandweer voor brandpreventie en veiligheidsadvies. De VRU coördineert de regionale activiteiten van de brandweer ter voorkoming van en ter voorbereiding op grootschalige incidenten en crises. De VRU coördineert deze activiteiten in samenwerking met andere hulpverleningsdiensten en partners.

Gemeentelijke crisisbeheersing

Gemeenten spelen een essentiële rol binnen de crisisbeheersing. De gemeente voert diverse crisisbeheersingsprocessen uit, zoals het opvangen en verzorgen van evacués, het informeren van de inwoners en het voorzien in primaire levensbehoeften zoals water en huisvesting. De VRU ondersteunt de gemeenten bij de voorbereiding op deze crisisbeheersingsprocessen.

Geneeskundige hulpverlening

De GHOR houdt zich bezig met de coördinatie van de inzet van geneeskundige hulpverlening bij grootschalige incidenten. De hulpverlening gebeurt door de individuele geneeskundige hulpverleningsdiensten, zoals ambulancediensten, ziekenhuizen, GGD'en, huisartsen etc. Bij grootschalige incidenten zorgt de GHOR voor de coördinatie van de samenwerking tussen al deze betrokken hulpverleningsdiensten.

3. (Jeugd)zorg, gezondheid en ondersteuning

REGULIERE TAKEN

- Uitvoering geven aan beleid, zoals vastgelegd in de Verordening en beleidsregels jeugd en Wmo
- Toegang tot Jeugdhulp en Wmo en (lichte) begeleiding, voor inwoners met een hulpvraag, geboden door het Breed Sociaal Loket (BSL)
- Zorgdragen voor voorzieningen in het kader van de Jeugdwet en Wmo; zowel voorliggende voorzieningen als individuele maatwerkvoorzieningen
- Deelname aan (boven)regionale overleggen op gebied van jeugd en Wmo, MOBW en GGDrU
- Uitvoering van cliënttevredenheidsonderzoeken onder cliënten Jeugd en Wmo
- Bevorderen en beschermen gezondheid door GGDrU op basis van de Wcpv (Wet collectieve preventie volksgezondheid)

1. INLEIDING

Er zijn veel uitdagingen in de zorg en ondersteuning van jonge en oudere inwoners en gezinnen. De hulp- en zorgvragen nemen al een aantal jaren toe en worden complexer. Dit omdat we ouder worden en langer thuis wonen. Ook vanwege de toegenomen ongelijkheid in de samenleving en de ingewikkelde omstandigheden waar een deel van de gezinnen mee te maken heeft.

De uitdaging die hieruit volgt is daar waar hulp nodig is, er altijd een beroep gedaan moet kunnen worden op de gemeentelijke dienstverlening. Daarbij gaat de voorkeur uit naar voorzieningen die het minst ingrijpend zijn (subsidiariteit). De gemeente zet in op het inzichtelijk maken van de mogelijkheden, leggen van verbindingen en waar mogelijk faciliteren van hulpgevers.

Het bestaande aanbod voor hulp en ondersteuning is goed vindbaar en zichtbaar (voor zowel inwoners als professionals), inwoners worden snel geholpen en partijen kennen elkaar en weten elkaars expertise te benutten wanneer nodig.

2. AMBITIE EN ONTWIKKELINGEN

We willen in de uitvoering lokaal van betekenis zijn voor onze inwoners. Tegelijkertijd zien we de aanbodkant centraliseren. Het gaat dus steeds meer om het vinden van evenwicht tussen de (lokale) leefwereld en de grote bureaucratische – systeemwereld. We maken samenwerkingsafspraken met (lokale) partners en zorgen voor verbinding tussen de inwoner, zijn netwerk, voorliggende en maatwerkvoorzieningen.

Ontwikkelingen (regionaal, landelijk):

- Regio: actieve deelname aan de nieuwe, regionale, inkoop Wmo en Jeugdhulp en de implementatie hiervan;
- Regio: deelname aan kennisnetwerk rondom scheiding en opzetten relatie- en scheidingsdesk;
- Landelijk: hervormingsagenda jeugd;
- Regio: nieuwe contracten Wmo ambulante ondersteuning gaan in oktober 2022 in en lopen door in 2023 en verder;
- Regio: nieuwe aanbesteding Wmo-dagbesteding gaat van start in najaar 2022 en loopt door in 2023;
- Regio: aanbesteding sociaal recreatief Wmo-vervoer 22 Utrechtse gemeenten (van start in november 2022 en loopt door in 2023);
- Landelijk: toename zorgvragen (m.n. huishoudelijke ondersteuning) en capaciteitsproblemen zorgaanbieders;
- Landelijk: toename complexe zorgvragen en daarmee toename zorgkosten;
- Landelijk: doordecentralisatie beschermd wonen.

3. SPEERPUNTEN

Jeugd/Wmo

Wat willen we bereiken?	
<p>We stimuleren het versterken van zelfredzaamheid van inwoners van jong tot oud. We willen dat inwoners die tegen uitdagingen aanlopen, weten waar zij terecht kunnen om ondersteuning te vragen. Om dit te bereiken is een goede (lokale) samenwerking in de keten rondom jeugd en Wmo nodig. Zo zijn alle partijen beter op de hoogte van ontwikkelingen in het veld en kunnen we daarop inspelen vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid.</p>	
Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
BSL wordt meer en meer spin in web binnen de ketensamenwerking	<ul style="list-style-type: none"> • Beeldend inzicht in alle betrokken partners (netwerk), investeren in verbinding en relatie met partners en positionering van het BSL daarin.
Versterkte samenwerking huisartsen en jeugdartsen, POH's, consultatiebureau	<ul style="list-style-type: none"> • We herstarten het periodieke overleg tussen gemeente, BSL en een vertegenwoordiging vanuit de jeugd en huisartsen • We maken aanvullende samenwerkingsafspraken, zoals afspraken over terugkoppelingen in de casuïstiek en afspraken over de aanmeldroute
Versterken van eigen kracht van inwoners. Bij voorkeur groepsgericht, voorliggend op een individuele aanpak.	<ul style="list-style-type: none"> • Trainingsaanbod gericht op het versterken van de eigen kracht. Dit voor verschillende doelgroepen; • Informatievoorziening verbeteren, outreachend werken • Bereikbaarheid behouden, inloopspreekuur maatschappelijk werk, bereikbaarheid BSL • Het beschikbare aanbod is voor inwoners in alle kernen gemakkelijk vindbaar en beschikbaar • Aanbod voorliggend veld beter afstemmen op de vraag vanuit de samenleving (signalerende functie BSL)
Verstevigd voorliggend veld	<ul style="list-style-type: none"> • Opnieuw aanbesteden Wmo dagbesteding met oog voor lokale initiatieven • Zorgaanbieders en BSL schalen actief zorg af naar het voorliggend veld binnen de nieuwe inkoop Wmo ambulante ondersteuning • Herstelacademie Enik² inbedden in Lopikse zorglandschap (financiering vanuit transformatiemiddelen Beschermd wonen) • Meer inzetten op hulpverlening vanuit BSL voorliggend op maatwerk

² Enik is een herstelacademie voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. Het uitgangspunt bij Enik is herstel door peer support. Peer support betekent het bieden van steun en delen van ervaringen op basis van gelijkwaardigheid en wederkerigheid. Inwoners van Lopik maken nu gebruik van de Enik voorzieningen in de regio.

WAT MAG HET KOSTEN?

(Jeugd)zorg, gezondheid en ondersteuning (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	-5.586	-5.225	-5.303	-5.103	-4.903	-4.903
Baten	117	81	81	81	81	81
Totaal	-5.469	-5.144	-5.222	-5.022	-4.822	-4.822

Bestuur en ondersteuning (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten per taakveld						
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-282	-223	-629	-629	-629	-629
Maatwerkdienstverlening 18+	-1.535	-1.861	0	0	0	0
Huishoudelijke hulp (WMO)	0	0	-635	-635	-635	-635
Begeleiding (WMO)	0	0	-636	-636	-636	-636
Dagbesteding (WMO)	0	0	0	0	0	0
Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	-165	-165	-165	-165
Maatwerkdienstverlening 18-	-2.637	-2.007	0	0	0	0
Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	0	-1.812	-1.612	-1.412	-1.412
Jeugdbehandeling GGZ zonder verblijf	0	0	-500	-500	-500	-500
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	-130	-130	-130	-130
Gesloten plaatsing	0	0	0	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18+	-19	-10	0	0	0	0
Beschermde wonen (WMO)	0	0	-10	-10	-10	-10
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18-	-589	-565	0	0	0	0
Jeugdbescherming	0	0	-151	-151	-151	-151
Jeugdreclassering	0	0	-37	-37	-37	-37
Volksgezondheid	-525	-558	-597	-597	-597	-597
Totaal	-5.586	-5.225	-5.303	-5.103	-4.903	-4.903

Baten per taakveld						
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	81	81	81	81
Maatwerkdienstverlening 18+	67	81	0	0	0	0
Maatwerkdienstverlening 18-	24	0	0	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18-	26	0	0	0	0	0
Totaal	117	81	81	81	81	81

Resultaat	-5.469	-5.144	-5.222	-5.022	-4.822	-4.822
------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

FINANCIËLE TOELICHTING

Hieronder wordt een toelichting gegeven van de belangrijke mutaties van de begroting 2023 ten opzichte van de begroting 2022 na wijziging.

Lasten:

In 2023 stijgen de uitgaven op dit programma met circa € 180.000 ten opzichte van 2022. Voor het grootste gedeelte wordt dit veroorzaakt door hogere bijdragen aan de regiotaxi, de Regionale Backoffice Lekstroom en de GGD.

Baten:

Er zijn geen mutaties te noemen

VERBONDEN PARTIJEN

GGDrU

De Gemeentelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU) is een gezondheidsdienst op basis van een gemeenschappelijke regeling tussen 26 gemeenten in de regio Utrecht. Deze gezondheidsdienst heeft tot taak de volksgezondheid te beschermen en bevorderen.

4. Onderwijs, Sport en Cultuur

REGULIERE TAKEN

- Zorg voor onderwijshuisvesting (nieuwbouw en levensduur verlengende renovatie)
- Uitvoeren van het lokaal onderwijsbeleid (inclusief leerplicht, leerlingenvervoer, kunst- en cultuureducatie en natuur- en milieueducatie)
- Uitvoeren van het onderwijskansenbeleid (VVE)
- Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling van diverse doelgroepen (volwasseneneducatie, laaggeletterden)
- Bestrijden ongeoorloofd schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten
- In voortgezet en beroepsonderwijs nauwe samenwerking in regionaal Lekstroom-verband
- Uitvoering sport- en gezondheidsbeleid
- Exploitatie zwembad Lobeke (in samenwerking met Vrienden van Lobeke)
- Ondersteuning van vrijwilligersorganisaties in sport & cultuur

1. INLEIDING

Om de ontwikkelingen in de hedendaagse maatschappij te kunnen bijhouden, wordt van mensen gevraagd om continu te leren, zodat zij mee kunnen blijven doen. Gelukkig zijn heel veel mensen hiertoe zelf uitstekend in staat. Een minderheid redt dit echter niet zelf en daar kan de gemeente een rol in spelen.

2. AMBITIE EN ONTWIKKELINGEN

We willen randvoorwaarden bieden voor een kwalitatief en goed onderwijsaanbod voor jong en oud, met extra aanbod voor de kinderen in de basisschoolleeftijd die Nederlands als tweede taal hebben (NT2) en adequate huisvesting voor het basisonderwijs. We willen inzetten op het terugdringen van laaggeletterdheid en het stimuleren van leesplezier. Dit is een uitdaging gezien de toename van het aantal statushouders.

Er is duidelijkheid en samenhang in de ondersteuningsstructuur rondom kinderen van 0-4 jaar en de doorgaande lijn naar het basisonderwijs is vastgelegd in een beleidsnotitie Onderwijskansenbeleid.

Een gezondere samenleving, waar alle inwoners meer sporten en bewegen met als stip op de horizon in 2040 een gezondere gemeente zijn. Aandachtgroepen: basisschoolleerlingen behouden zwembad, sportverenigingen worden ondersteund om doelen te behalen, inwoners met een laag inkomen kunnen deelnemen aan sport, inwoners met een beperking kunnen deelnemen aan sport in de regio.

3. SPEERPUNTEN

Onderwijs

Wat willen we bereiken?	
<ul style="list-style-type: none">Inwoners van Lopik beheersen de Nederlandse taal voldoende om te kunnen participeren in de samenleving.Uitvoering Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP).	
Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Er is een goede doorgaande lijn tussen voorschoolse voorzieningen en vroeg-schoolse voorzieningen zodat kinderen een goede start kunnen maken in groep 3	<ul style="list-style-type: none">We maken een beleidsnotitie Onderwijskansenbeleid voor de nieuwe Onderwijs Achterstanden Beleid-periode 2023-2026We maken voor 2023 nieuwe resultaatafspraken met de betrokken partnersHet BSL wordt zo nodig betrokken bij kinderen (met een ondersteuningsbehoefte) van 0-13 jaar in de gemeente
Kinderen kunnen zo optimaal mogelijk participeren in het (vervolg)onderwijs en de taal is geen barrière meer	<ul style="list-style-type: none">Taaltrap gemeentebreed organiseren zodat leerlingen voor wie dat nodig is, buiten Lopik-dorp en hun ouders daar ook gebruik kunnen maken van deze voorziening.
Volwassenen met Nederlands als tweede taal voelen zich net als iedereen thuis in Lopik en participeren	<ul style="list-style-type: none">NT2 kids: aanbod Taaltrap wordt beschikbaar voor alle scholen (zie ook college uitvoeringsprogramma)NT2 volwassenen: Samen met partners voeren we onderzoek uit of de behoefte aan lokale activiteiten ingevuld kan worden
Laaggeletterden in Lopik voelen zich gezien en gesteund in Lopik	<ul style="list-style-type: none">We willen de (moeilijk bereikbare) groep laaggeletterden in Lopik in beeld krijgen en voor hen een lokaal aanbod creërenAanbod van Stichting Lezen & Schrijven in combinatie met lokaal aanbod van Pulse
Het locatie onderzoek en programma van eisen van de nieuwbouw De Nieuwe Wiel en Regenboogschool is afgerond	<ul style="list-style-type: none">We gaan een locatieonderzoek uitvoeren waar het nieuwe gebouw van de scholen moet komenWe gaan samen met de schoolbesturen een programma van eisen opstellen voor de nieuwbouw

Sport en beweging & cultuur

Wat willen we bereiken?	
<ul style="list-style-type: none">Laagdrempelig aanbod van sport- en cultuuractiviteiten voor iedereen.	
Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Laagdrempelig aanbod van sport- en cultuuractiviteiten voor iedereen	<ul style="list-style-type: none">Evalueren pilot Volwassenfonds sport en cultuur (start pilot medio 2022); indien succesvol structureel maken (dit zijn regelingen voor inwoners met een laag inkomen, dus ook als doel 'meedoen en participeren' mogelijk houden/maken voor alle inwoners)Doorontwikkeling en uitvoering samenwerkingsovereenkomst met Stichting Vrienden van Lobeke ten behoeve van openstelling zwembad LobekeEvalueren resultaten Dorpshuis De Schouw op basis waarvan de gemeenteraad een besluit neemt over het aangaan van een meerjarenovereenkomst met Stichting Dorpshuis De Schouw vanaf 2024Evaluatie bibliotheek (Karmac)

WAT MAG HET KOSTEN?

Onderwijs, sport en cultuur (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	-2.609	-2.882	-2.557	-2.521	-2.507	-2.493
Baten	766	623	619	619	619	619
Totaal	-1.842	-2.259	-1.938	-1.902	-1.888	-1.874

Onderwijs, sport en cultuur (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten per taakveld						
Onderwijshuisvesting	-583	-434	-413	-407	-389	-375
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-835	-944	-966	-966	-966	-966
Sportbeleid en activering	-183	-220	-220	-220	-220	-220
Sportaccommodaties	-634	-667	-670	-635	-635	-635
Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	-146	-127	-95	-95	-95	-95
Musea	-69	-72	-78	-84	-87	-88
Cultureel erfgoed	-53	-311	-8	-8	-8	-8
Media	-105	-107	-107	-107	-107	-107
Totaal	-2.609	-2.882	-2.557	-2.521	-2.507	-2.493

Baten per taakveld						
Onderwijshuisvesting	124	0	0	0	0	0
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	273	310	310	310	310	310
Sportbeleid en activering	0	0	0	0	0	0
Sportaccommodaties	331	313	307	307	307	307
Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	0	0	0	0	0	0
Musea	2	0	2	2	2	2
Cultureel erfgoed	36	0	0	0	0	0
Media	0	0	0	0	0	0
Totaal	766	623	619	619	619	619

Resultaat	-1.842	-2.259	-1.938	-1.902	-1.888	-1.874
------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

FINANCIËLE TOELICHTING

Hieronder wordt een toelichting gegeven van de belangrijke mutaties van de begroting 2023 ten opzichte van de begroting 2022 na wijziging.

Lasten:

Op dit programma dalen de kosten met circa € 325.000. Dit is voornamelijk te wijten aan incidentele budgetten in 2022 zoals uitvoeringsproject gebiedscommissie.

Baten:

Er zijn geen mutaties te noemen.

5. Werk, Inkomen, Economie en Recreatie

REGULIERE TAKEN

- Het ondersteunen van inwoners voor wie dat nodig is naar betaald en onbetaald werk, het ondersteunen van inwoners voor wie dat nodig is met een inkomen (bijstand), andere vormen van inkomensondersteuning en schulddienstverlening
- Uitvoeren van taken in het kader van de wet sociale werkvoorziening (Wsw)n en Nieuw beschut werken
- Deelname aan regionale overleggen op gebied van werk en inkomen, Wsw
- Doorontwikkelen en versterken van de lokale werkdienstverlening door het lokaal werkteam, de samenwerking met regionale uitvoeringsorganisaties o.a. WIL en WerkwIJSS en de arbeidsmarktregio, de nieuwe Wet inburgering
- Economische zaken
- Recreatie en toerisme
- Werk en inkomen
- Regionale samenwerking

1. INLEIDING

Op dit moment speelt een aantal ontwikkelingen die van grote invloed zijn op werk en inkomen. Het gaat dan met name om de stijgende energiekosten, de hoge inflatie, de oorlog in Oekraïne en de vluchtelingenstroom daar vandaan en de naweeën van corona zoals terugbetaling TONK. Dit alles vraagt om een uitstekende uitvoering van de taken op het gebied van werk en inkomen. Er ligt dus een belangrijke taak voor de gemeente om, samen met de uitvoeringsorganisaties, het lokale werkteam en ketenpartners waar nodig inwoners te ondersteunen op het gebied van participatie, inkomen, inkomensondersteuning en schuldhulpverlening. Tegelijkertijd is sprake van ongekende krapte op de arbeidsmarkt.

Daarnaast regelt dit programma de inzet van de gemeente Lopik op het terrein van recreatie en toerisme en het beleid en de activiteiten om de lokale economie te stimuleren. Eén van de aandachtspunten daarbij is gezamenlijk met lokale ondernemers vorm geven aan een zo inclusief mogelijke arbeidsmarkt op lokaal niveau. Daarnaast komt de komende periode ook extra inzet op het agrarische bedrijfsleven binnen de gemeente Lopik.

2. AMBITIE EN ONTWIKKELINGEN

We willen dat zo veel mogelijk mensen (weer) kunnen (blijven) meedoen en perspectief hebben, dienstverlening op maat en zo nodig stap voor stap. We willen daarbij oog blijven houden voor de individuele situatie, (mogelijk beperkte) zelfredzaamheid en leefwereld van onze inwoners.

We willen doorontwikkeling en versteviging van het lokale werkteam en een ontwikkeling naar meer lokale zeggenschap en maatwerk en een sterke WIL.

Ook zetten we in op de ondersteuning van inwoners die door de hoge inflatie in de problemen komen. Daarbij reikt onze ambitie verder dan het uitvoeren van de maatregelen die door het Rijk worden getroffen zoals de energietoeslag en de aanpak energie-armoede. We willen samen met onze maatschappelijke partners het armoedebeleid en de schulddienstverlening verder doorontwikkelen zodat inkomensondersteuning en schulddienstverlening nog doelgerichter en effectiever worden.

Het is onze ambitie om intensiever, integraal samen te werken tussen BSL, lokaal werkteam, Jongerenloket en JIP om op die manier werklozen sneller te helpen naar betaald werk en instroom in de bijstand te verminderen.

We willen wederkerigheid bevorderen door mensen die een bijstandsuitkering ontvangen een bijdrage te laten leveren binnen de maatschappij door zich bijvoorbeeld in te zetten als vrijwilliger.

Ondernemers en agrariërs staan de komende jaren voor vele uitdagingen. De naweeën van Covid, de stikstofcrisis en de energietransitie zijn grote opgaven die op hen afkomen. De gemeente Lopik wil zorgen dat de ondernemers en agrariërs vanuit de gemeente voldoende handvatten krijgen om deze uitdagingen aan te gaan.

3. SPEERPUNTEN

Werk en inkomen (Participatiewet)

Wat willen we bereiken?	
<ul style="list-style-type: none"> Alle inwoners van Lopik doen mee in de maatschappij, ook inwoners voor wie dat niet vanzelfsprekend is. 	
Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Integrale samenwerking Lokaal Werkteam (LWT), BSL, Jongeren Loket	<ul style="list-style-type: none"> Aanjager jongerenloket stimuleert samenwerking Opstarten samenwerking BSL en LWT Wederkerigheid binnen het sociaal domein stimuleren: (Ontvanger voorziening (Pw) actief laten deelnemen in het voorliggend veld) Onderzoeken op welke manier werken altijd financieel lonend kan zijn

Preventief werken bij baanverlies en/of ontstaan van financiële problematiek

Wat willen we bereiken?	
<ul style="list-style-type: none"> Laagdrempelige en preventieve dienstverlening bij verlies van werk en inkomensproblematiek ook voor ondernemers (zzp, kleine zelfstandigen) Mensen aan het werk helpen. Bij voorkeur betaald werk, als dat niet mogelijk is vrijwilligerswerk. 	
Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Minder inwoners met financiële problemen	Samen met WIL en maatschappelijke partners en ondernemers zorgen voor <ul style="list-style-type: none"> vroegsignalering met betrekking tot betalingsachterstanden (dit gebeurt al), doorontwikkelen schuldhulpverlening en inzetten op specifieke doelgroepen (ondernemers, jongeren), goede informatie en communicatie aan de poort van WIL bij uitkeringsaanvraag, bij weer aan het werk gaan (n verband met bijstellen toeslagen) Voorkomen van instroom in de bijstand door goede werkdienstverlening (lokaal door LWT, regionaal door WIL en bovenregionaal met arbeidsmarktregio) Regionale pilot bewindvoering zodat mensen voor wie dit mogelijk is weer uit bewindvoering komen Uitoefenen van het adviesrecht van gemeente bij schuldenbewind: gemeente mag rechter adviseren over oplossingen zoals schuldenbewind of gemeentelijke schuldhulpverlening.
Werklozen sneller helpen om instroom in bijstand te verminderen	<ul style="list-style-type: none"> Beter benutten van regionale en bovenregionale van werk naar werk initiatieven als ook 'potjes' voor omscholing Op arbeidsmarktniveau concrete afspraken maken met UWV over hun inzet tijdens WW- periode als ook tijdige signaleren bij einde WW en zo nodig gezamenlijke inzet van UWV en gemeente om instroom in bijstand te voorkomen, maatwerk

Meedoen

Wat willen we bereiken?

Het is belangrijk dat iedereen mee kan doen. Dit is gezien de mismatch op de arbeidsmarkt een flinke uitdaging: er zijn op dit moment meer vacatures dan werkzoekenden en toch lukt het niet om (alle) vacatures te vervullen. Dit vergt enerzijds vergroten en verbeteren van de vaardigheden en competenties van de werkzoekenden. Anderzijds vergt het bij werkgevers een andere organisatie van het werk/de taken die gedaan moeten worden (jobcarving). Daarbij moet de werkgever worden ondersteund, ontzorgd, gecompenseerd (loonkostensubsidie, jobcoaching, een aanspreekpunt bij de uitvoeringsorganisatie etc.

Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Inburgeraars doen snel en volwaardig mee, het liefst door betaald werk	<ul style="list-style-type: none">• Doorontwikkeling ondersteuning en begeleiding statushouders bij het vinden en doen van betaald werk of vrijwilligerswerk, zo nodig in combinatie met het leren van de taal.
Vluchtelingen uit Oekraïne doen mee vanuit de mogelijkheden die de Richtlijn Tijdelijke Bescherming Oekraïne hiervoor biedt	<ul style="list-style-type: none">• Doorontwikkeling opvang Oekraïense vluchtelingen die duurzaam van opzet is en gericht op de verschillende leefgebieden: wonen, gezondheid, onderwijs, werk en vrije tijd.
Meer inwoners met een arbeidsbeperking doen mee liefst via (regulier) betaald werk	<ul style="list-style-type: none">• Vergroten en verbeteren van de vaardigheden en competenties van de werkzoekenden, waar mogelijk groepsgewijze aanpak zoals het traject voor alleenstaande moeders• Werkgevers ondersteunen bij het anders organiseren van het werk/de taken die gedaan moeten worden (jobcarving)• Betrouwbare partner zijn voor werkgever als het gaat om instrumenten die vanuit de participatiewet kunnen worden ingezet (loonkostensubsidie, jobcoaching, een aanspreekpunt bij de uitvoeringsorganisatie et cetera)

Economie

Wat willen we bereiken?

Een sterk en toekomstbestendig bedrijfsleven in Lopik.

Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Goede relaties met de agrariërs in de gemeente	Actief in verbinding staan met de verschillende agrarische bedrijven en belangenorganisaties in de gemeente Lopik.
Ondersteunen ondernemers	In gesprek met de ondernemers en ondernemersvereniging(en) en inventariseren wat er nodig is op het gebied van: arbeidsmarkt en onderwijs, duurzaamheid, toekomstperspectief en veiligheid
De Copen toekomstbestendig maken	Op basis van eerder gedane onderzoeken inzetten op het verduurzamen van het bedrijventerrein. En ook door het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) in te zetten op 'schoon, heel en veilig'
Economische afstemming in de Utrecht10 (U10)/ Utrecht16 (U16)	Lopik zowel bestuurlijk als ambtelijk goed vertegenwoordigen in de regio

Recreatie en toerisme

Wat willen we bereiken?

Lopik bekender maken als gemeente waar ook fijn gerecreëerd kan worden.

Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Utrechtse Waarden vitaal te houden en op de kaart te zetten	Leveren van een actieve bijdrage in het Platform Utrechtse Waarden om de Utrechtse Waarden vitaal te houden en op de kaart te zetten
Recreatie promoten binnen de gemeente Lopik	In samenwerking met lokale ondernemers en buurgemeenten werken aan hoe Lopik nog aantrekkelijker kan worden voor recreatie en toerisme

WAT MAG HET KOSTEN?

Werk, inkomen, economie en recreatie (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	-7.296	-7.292	-6.945	-6.903	-6.881	-6.886
Baten	2.636	2.071	2.470	2.470	2.470	2.470
Totaal	-4.660	-5.221	-4.475	-4.433	-4.411	-4.416

Werk, inkomen, economie en recreatie (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten per taakveld						
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-31	-50	-52	-52	-52	-52
Economische promotie	-114	-126	-111	-111	-111	-111
Samenkracht en burgerparticipatie	-744	-1.132	-768	-705	-683	-688
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-1.512	-1.543	-1.259	-1.259	-1.259	-1.259
Inkomensregelingen	-3.692	-3.233	-3.573	-3.594	-3.594	-3.594
WSW en beschut werk	-1.007	-943	-968	-968	-968	-968
Arbeidsparticipatie	-196	-265	-215	-215	-215	-215
Totaal	-7.296	-7.292	-6.945	-6.903	-6.881	-6.886

Baten per taakveld						
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	38	11	11	11	11	11
Economische promotie	48	51	52	52	52	52
Samenkracht en burgerparticipatie	91	90	93	93	93	93
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	47	0	0	0	0	0
Inkomensregelingen	2.253	1.793	2.189	2.189	2.189	2.189
WSW en beschut werk	159	125	125	125	125	125
Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	0	0
Totaal	2.636	2.071	-2.470	2.470	2.470	2.470

Resultaat	-4.660	-5.221	-4.475	-4.433	-4.411	-4.416
------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

FINANCIËLE TOELICHTING

Hieronder wordt een toelichting gegeven van de belangrijke mutaties van de begroting 2023 ten opzichte van de begroting 2022 na wijziging.

Lasten:

Door de nieuwe indeling van de programma's is het lastig een vergelijking te maken tussen 2022 en 2023. De uitgaven met betrekking tot inkomensregelingen zijn gestegen als gevolg van meer Buig -inkomsten conform de voorlopige Beschikking-Buig (zie ook de baten)

In 2022 zijn er diverse incidentele budgetten geraamd, waardoor de lasten samenkracht en burgerparticipatie en toegang en eerstelijnsvoorzieningen in 2023 lager zijn.

Baten:

De baten laten een voordeel zien van circa € 400.000. Dit bedrag is te danken aan meer buiggelden conform de voorlopige Beschikking-Buig. Tegenover deze inkomsten worden de uitgaven met hetzelfde bedrag verhoogd in afwachting van de definitieve beschikking.

VERBONDEN PARTIJEN:

WIL

Werk en Inkomen Lekstroom (WIL) biedt een financieel vangnet voor inwoners van de Lekstroom-gemeenten die niet economisch zelfredzaam zijn. Daarnaast zet WIL zich in voor de re-integratie van mensen met een uitkering op de arbeidsmarkt en biedt zij inkomensondersteuning (inclusief schuldhulpverlening) aan inwoners om armoede, schulden en sociale uitsluiting te bestrijden.

WIL is de regionale uitvoeringsorganisatie voor werk, inkomensondersteuning en schuldhulpverlening voor de Lekstroom-gemeenten Lopik, Houten, IJsselstein en Nieuwegein. Het doel van deze samenwerking is een meer effectieve uitvoering en het bieden van een kwalitatief hoogwaardige dienstverlening.

Sinds 2019 geeft WIL ook uitvoering aan taken op het gebied van de Wsw wat voorheen door het sociaal werkbedrijf PAUW Bedrijven werd gedaan. Daarbij gaat het zowel om dienstverlening richting de Wsw-ers (het zorgen voor passende en volwaardige banen door middel van matching, plaatsing, begeleiding etc.), backoffice taken (betalen van salarissen, administratie van detacheringsovereenkomsten en contracten etc.) als de dienstverlening aan werkgevers en inleners.

De werkvormen zoals PAUW Bedrijven kon inzetten (groen, schoonmaak en beschut), blijven behouden in de vorm van een aantal stichtingen. Voor de Lekstroom-gemeenten gaat het m.n. om de stichtingen WerkwIJSS en WerkwIJSS Schoon. De gemeenten zijn belangrijke opdrachtgevers voor deze stichtingen. De mogelijkheden voor detachering of begeleid werken bij reguliere werkgevers blijven eveneens behouden.

WerkwIJSS en WerkwIJSS Schoon

Sinds 1 januari 2019 bieden de stichtingen WerkwIJSS en WerkwIJSS Schoon leerwerkplekken voor inwoners van m.n. de Lekstroom-gemeenten met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het gaat met name om inwoners met een Sw-indicatie, inwoners met een indicatie Nieuw Beschut of inwoners met een indicatie voor de Banenafpraak banen (garantiebanen). De bedrijfsactiviteiten van WerkwIJSS en WerkwIJSS Schoon zijn verpakken, montage en metaal en schoonmaakwerkzaamheden.

Stichting Urgentieverlening West-Utrecht

De Stichting Urgentieverlening West-Utrecht is gemandateerd om aanvragen van woningzoekenden uit de regio West-Utrecht met een urgentieverklaring voor sociale huurwoningen te behandelen.

De verklaringen worden afgegeven door de stichting op basis van de Huisvestingsverordening regio Utrecht 2019, gemeente Lopik. Deze is vastgesteld door uw raad. Er is geen eigen visie van de stichting voor de realisatie van de doelstelling uit de programma's van de begroting.

De deelnemende gemeenten zijn de gemeente De Ronde Venen, Lopik, Montfoort, Oudewater, Stichtse Vecht en Woerden.

Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Het takenpakket van het recreatieschap betreft in hoofdlijnen het ontwikkelen, aanleggen, beheren en exploiteren van openbare openlucht recreatieterreinen (bijvoorbeeld Salmsteke) en routes. De uitvoeringsorganisatie van het Recreatieschap Stichtse Groenlanden betreft Recreatie Midden-Nederland (RMN). RMN wordt in 2022 geliquideerd. Daaruit voortkomend is er op dit moment discussie over de rol en taakopvatting van Stichtse Groenlanden.

6. Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en volkshuisvesting

REGULIERE TAKEN

- Ruimtelijke initiatieven beoordelen op wenselijkheid, toegevoegde waarde en haalbaarheid;
- Begeleiding ruimtelijke initiatieven van planvoorbereiding tot uitvoering, het doorlopen van de planologische procedures;
- Ontwikkeling visie en beleid op het gebied van ruimtelijke ontwikkelingen;
- Adviserende rol richting management, bestuur en gemeenteraad met betrekking tot ruimtelijk relevante vraagstukken;
- Implementatie Omgevingswet en kosten;
- Invoering Wet kwaliteitsborging en effecten werkzaamheden en legesinkomsten;
- Overheveling bodemtaken naar gemeenten.

1. INLEIDING

Dit programma voorziet in de instrumenten om de ruimtelijke inrichting van onze gemeente te regelen zodat alle functies, in de juiste balans, een plek krijgen. Daarnaast voorziet het programma in de bouw van woningen die aansluiten bij de behoefte van onze inwoners. Bij het uitvoeren van de taken van het ruimtelijk domein wordt prioriteit gegeven aan wettelijke taken en initiatieven met een groot maatschappelijk belang.

2. AMBITIE EN ONTWIKKELINGEN

Binnen het Ruimtelijk Domein worden de ambities beperkt door de uitdagingen op het gebied van capaciteit. De ontwikkelingen worden daarmee afgewogen naar noodzaak, wenselijkheid en wettelijke verplichtingen. Hierdoor worden de mogelijkheden voor projecten die we mogelijk wel zouden willen, maar simpelweg geen tijd voor hebben, niet benut. Bij uitbreiding van de capaciteit kunnen de ambities bijgesteld worden.

De inwerkingtreding en implementatie van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging (Wkb) is voorzien op 1 januari 2023. Met de komst van de Omgevingswet wordt een andere

manier van werken beoogd en daarmee verandert het werk in de fysieke leefomgeving voor gemeenten. Met de Wkb verschuift de focus van het vooraf verkrijgen van een vergunning naar het tijdens en achteraf kunnen aantonen dat wordt voldaan aan kwaliteitseisen voor de bouw. De Wkb introduceert een systeem van kwaliteitsborging, waarmee de markt verantwoordelijk wordt voor het toetsen van en toezicht op bouwaanvragen en –vergunningen. Dit gaat om het overgrote deel van de aanvragen, namelijk gevolgklasse 1 (waaronder grondgebonden woningen, lage bedrijfsgebouwen en kleine infrastructurele werken). Rekening moet worden gehouden met 80%; dat vergaande gevolgen heeft op de begroting.

Met het programma Omgevingswet en Wkb wordt de vereiste cultuuromslag bewerkstelligd. Gezien ook hier de uitdagingen op het gebied van capaciteit en de omvang van de gemeente wordt datgene gedaan wat wettelijk verplicht is en wordt zoveel mogelijk beleidsneutraal overgegaan. Beide wetten zullen een grote impact hebben op de werkzaamheden en inkomsten uit leges. De kostendekkendheid zal nog meer onder druk komen te staan. De komende jaren komen hier naar verwachting gevolgklasse 2 en 3 (de grotere omgevingsvergunningen) ook nog bij.

3. SPEERPUNTEN

Ruimtelijk beleid

Wat willen we bereiken?

- Het behouden en versterken van een plezierig woon- en leefklimaat met aandacht voor het open weidegebied en de ruimtelijke kwaliteiten van de lintbebouwing.
- Het in balans brengen en houden van economische, ecologische, landschappelijke en individuele belangen.
- Ruimtelijke initiatieven beoordelen en in procedure brengen die bijdragen aan de woningbouwopgave danwel een grote maatschappelijke impact hebben.
- Ruimtelijk beleid herzien en ontwikkelen waardoor de bestemmingsplannen opgesteld met de verbrede reikwijdte goed functioneren.

Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Bestemmingsplan	Het bestemmingsplan is op 21 juli 2022 in werking getreden. Er lopen beroepsprocedures bij de Raad van State die reactie vragen in 2023.
Landelijk gebied	Het plangebied bestaat uit de kernen van Lopik met uitzondering van Polsbroekerdam en Willige Langerak. Het is de planning om uiterlijk eind 2022 een ontwerpbestemmingsplan ter inzage te hebben liggen. Dit plan blijft een prioriteit en vaststelling is gepland in 2023.
Bestemmingsplan	<ul style="list-style-type: none">• Een duidelijk beleidskader geeft handvatten voor de beoordeling van initiatieven, waardoor de doorlooptijd verkort kan worden.• Door middel van de bestemmingsplannen Landelijk gebied, de Kernen, en het archiveren en documenteren van de beslissingen op de intaketafel en de omgevingstafel, werken we toe naar het ruimtelijk beleid dat ook in de Omgevingsvisie van de gemeente Lopik landt.• De bestemmingsplannen 'Landelijk gebied' en 'Kernen van Lopik' zijn opgesteld met de verbrede reikwijdte. Dit houdt in dat er directe verbindingen in de regels van het bestemmingsplan zijn opgenomen met ruimtelijke beleidsnota's die de gemeente Lopik heeft vastgesteld. Om deze werking goed te laten functioneren, is het herzien en opstellen van deze beleidsstukken de komende periode van belang.• Door de op te nemen extra structurele en incidentele middelen in de begroting 2023 (€ 152.000 conform Nota van Uitgangspunten) is het mogelijk om noodzakelijk planologische werkzaamheden uit te voeren. Hiervoor kunnen medewerkers worden ingehuurd en eventueel adviesbureaus worden ingeschakeld.

Milieu

Wat willen we bereiken?

Uitvoering milieutaken

In 2022 is Uitvoerings- en Handhavingsstrategie (U&H) opgesteld. Deze strategie ziet op de basis milieutaken. In 2023 wordt hier verder uitvoering aangegeven. De afhandeling van meldingen van bedrijfsmatige sloop met asbest, alsmede het toezicht hierop is vorig jaar overgedragen aan de RUD. Momenteel vinden er gesprekken met de RUD plaats om ook de opvolging van asbestcalamiteiten uit te voeren.

Met ingang van de Omgevingswet (inwerkingtreding vooralsnog per 1 januari 2023) wordt het begrip inrichting losgelaten en wordt het begrip milieu-belastende activiteit geïntroduceerd. Hiermee worden de milieutaken die de RUD uitvoert ruimer. Streven is dan ook alle milieutaken buiten de deur te zetten. Daarnaast is de gemeente straks bevoegd gezag voor de vaste bodem binnen haar gemeentegrenzen. De provincie blijft het bevoegd gezag voor het grondwater. Zij het niet spoedeisende (grondwater)verontreinigingen.

Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Diensten RUD optimaliseren en uitbreiden	DVO en werkafspraken aanpassen en smart maken. Mogelijkheden onderzoeken om de volledige milieutaken bij de RUD te beleggen.

Duurzaamheid/Klimaatakkoord

Wat willen we bereiken?	
<ul style="list-style-type: none">Een duurzaam en toekomstbestendig Lopik in lijn met de gestelde doelstellingen van het Klimaatakkoord.Lokale en regionale samenwerking voor grootschalige opwek van duurzame energie.Het opstellen van de Transitie Visie Warmte Lopik.	
Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Regionale Energie Strategie	Nader concretiseren van het lokale toets- en afwegingskader.
Transitie Visie Warmte	In 2023 wordt de RES 2.0 vastgesteld door gemeenteraad, waterschappen en Provinciale Staten.
Klimaatakkoord	<ul style="list-style-type: none">Planvorming vindt plaats in 2022, uitvoering wordt voorzien in 2023. Hiertoe zijn middelen beschikbaar gesteld in de meicirculaire 2022De uitvoering van het plan vindt plaats in het 3e en 4e kwartaal van 2022 en het 1e en 2e kwartaal van 2023. In de meicirculaire van 2023 worden er nieuwe incidentele middelen verwacht

Volkshuisvesting

Wat willen we bereiken?	
<ul style="list-style-type: none">Streven naar voldoende woningaanbod voor de verschillende doelgroepenWoningbouw waar mogelijk versnellenOpstellen plan flexwonen als onderdeel van (tijdelijke) oplossing van het woningtekort.	
Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Woonvisie	De nieuwe woonvisie wordt in 2023 afgerond en vormt de basis van het lokaal woonbeleid in 2023 en volgende jaren. De visie vormt onder andere input voor het provinciaal regionaal programmeren. Het provinciaal programma Wonen en Werken vormt de basis voor de ontwikkeling van woningbouwlocaties.
Woningbouwversnelling	Vanuit het Rijk is de opdracht om woningbouw te versnellen. We maken gebruik van de mogelijkheid om de uitbreiding (max. 50 woningen) van kleine kernen te realiseren. Hiertoe doen we een aanvraag van de flexpool van de provincie om capaciteit te organiseren. Een van de andere onderdelen waar we op in zetten is het realiseren van flexwoningen (zie het College Uitvoeringsprogramma).
Verbeterde samenwerking woningbouwvereniging	Vele kwetsbare groepen zijn aangewezen op sociale huurwoningwoningen. Wij zoeken dan ook nadrukkelijk de samenwerking met de woningbouwvereniging in contact en betrokkenheid bij planvorming.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving

Wat willen we bereiken?	
Taakuitvoering VTH Het doel is de vergunningsaanvragen en handavingsverzoeken binnen de gestelde termijnen te behandelen. Verwacht wordt een toename van toezicht en handhaving bouwactiviteiten vanwege minder toetsing vooraf in het kader van vergunningverlening. Borging van veiligheid en gezondheid om gevaar, hinder en overlast te voorkomen is benodigd. Deze kosten worden nog niet gecompenseerd en moeten eerst in de praktijk blijken. De VNG houdt dit onderdeel op de agenda voor monitoring, evaluatie en eventueel aanvullende claim.	
Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Afhandeling van aanvragen en meldingen, klachten en handavingsverzoeken binnen de gestelde termijnen en uitvoering van voldoende en goed toezicht op de naleving.	Andere inzet van de toezichthouders nu de toetsing vooraf deels wegvalt. Intensivering van handhaving. Samenwerking in de regio bewerkstelligen.

Omgevingswet

Wat willen we bereiken?

Verdere implementatie van de Omgevingswet. Vertaald naar een goede dienstverlening en processen (ook financieel), goede aansluiting en samenwerking met (keten)partners en goede communicatie richting de inwoners.

Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Verdere implementatie en sturing	Op specifieke onderdelen is inzet benodigd voor verdere implementatie en sturing in de nieuwe werkwijze. Daarnaast zorgen we voor de doorontwikkeling van verordeningen, afspraken en processen.
Omgevingsvisie vaststellen over alle beleidsvelden en thema's die de Omgevingswet raakt.	Streven is om in 2023 de Omgevingsvisie te hebben vastgesteld.
Een goed draaiend en beheerd DSO	Inrichten en uitvoering beheer DSO na livegang, voor wat betreft processen, optimalisering en onderhoud en financiën.

Wet kwaliteitsborging

Wat willen we bereiken?

De komst van de Wkb betekent een vermindering in vergunningverlening bouwactiviteit vanwege Bouwbesluittoetsvrije bouwwerken en Wkb (gevolgklasse 1). Een vermindering of verschuiving van de werklast. Vanaf 2023 wordt de nieuwe werkwijze van minder vergunningen, meer vrijlaten en ruimere interpretatie, naar meer toetsing achteraf door toezicht en handhaving ingevoerd.

Financieel effect is afhankelijk van huidige kostendekkendheid van de leges en mate van kruissubsidiering. In verband hiermee is een impactanalyse gemaakt, die separaat wordt aangeboden.

Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Nieuwe werkwijze doorvoeren	<ul style="list-style-type: none">• Check uitvoeren of de kwaliteitsborger de werkzaamheden goed uitvoert. Implementatie in nieuwe werkwijze• Controleren op verleende vergunningen. De focus verschuift hierbij steeds meer van controle op verleende vergunningen naar toezicht en handhaving
Zoveel mogelijk kostendekkend blijven werken	<ul style="list-style-type: none">• Doorlopend monitoren inkomsten en kostendekkendheid en waar nodig bijsturen• Aanvragen afhandelen die zijn aangevraagd voor inwerkingtreding

WAT MAG HET KOSTEN?

Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en volkshuisvesting (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	-2.099	-3.525	-2.087	-1.843	-1.854	-1.843
Baten	887	642	298	298	298	298
Totaal	-1.213	-2.883	-1.788	-1.545	-1.556	-1.545

Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en volkshuisvesting (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten per taakveld						
Ruimtelijke ordening	-739	-1.369	-564	-412	-412	-412
Wonen en bouwen	-892	-1.459	-975	-884	-895	-884
Milieubeheer	-469	-697	-547	-547	-547	-547
Totaal	-2.099	-3.525	-2.087	-1.843	-1.854	-1.843

Baten per taakveld						
Ruimtelijke ordening	231	184	0	0	0	0
Wonen en bouwen	648	457	298	298	298	298
Milieubeheer	8	1	1	1	1	1
Totaal	887	642	298	298	298	298

Resultaat	-1.213	-2.883	-1.788	-1.545	-1.556	-1.545
------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

FINANCIËLE TOELICHTING

Hieronder wordt een toelichting gegeven van de belangrijke mutaties van de begroting 2023 ten opzichte van de begroting 2022 na wijziging.

Lasten:

In 2023 dalen de lasten onder andere doordat er in 2022 een incidentele last van € 276.000 was opgenomen voor een bijdrage aan de Regionale flexpool woondeal. Ook de implementatie van de omgevingswet, de herziening van een aantal bestemmingsplannen en tijdelijke uitbreiding formatie Ruimtelijke ordening en team VTH in 2022 zorgen voor daling van de lasten in 2023.

Baten:

Tegenover de last voor de Regionale flexpool stond in 2022 een baat van € 184.000, die eveneens vervalt in 2022. Daarnaast zorgt implementatie van de omgevingswet waarschijnlijk voor een flinke daling van de opbrengst omgevingsvergunningen.

VERBONDEN PARTIJEN:

Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD)

De RUD is een organisatie die vergunningverlening, toezicht en handhaving van milieu- en bodemtaken uitvoert en taken heeft op het gebied van luchtvaart, vuurwerk en toezicht en handhaving van groene wetten. De RUD is een gemeenschappelijke regeling met 12 deelnemers. Elke deelnemer draagt naar rato bij aan de vaste kosten van de RUD. De te betalen variabele kosten per deelnemer zijn gebaseerd op het af te nemen takenpakket.

Stichting Urgentieverlening West-Utrecht

De Stichting Urgentieverlening West-Utrecht is gemandateerd om aanvragen van woningzoekenden uit de regio West-Utrecht met een urgentieverklaring voor sociale huurwoningen te behandelen.

De verklaringen worden afgegeven door de stichting op basis van de Huisvestingsverordening regio Utrecht 2019, gemeente Lopik. Deze is vastgesteld door uw raad. Er is geen eigen visie van de stichting voor de realisatie van de doelstelling uit de programma's van de begroting.

De deelnemende gemeenten zijn de gemeente De Ronde Venen, Lopik, Montfoort, Oudewater, Stichtse Vecht en Woerden.

7. Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer

REGULIERE TAKEN

- Schoon, heel en veilig houden van de openbare ruimte conform vastgesteld beleid
- Vervangingen in de openbare ruimte integraal en projectmatig realiseren
- Doelmatige inzameling en afvoer van afvalwater
- Op orde houden beheerareaal
- Betrekken van bewoners en belanghebbenden bij veranderingen in de openbare ruimte
- Behandelen van vragen, verzoeken, initiatieven en meldingen uit de samenleving
- Afstemming met andere overheden over raakvlakken
- Toezien op ontwikkelingen en werkzaamheden van derden
- Beheer natuur en landschap
- In de openbare ruimte

1. INLEIDING

De openbare ruimte is een essentieel onderdeel van het welzijn en de veiligheid van de inwoners van de gemeente. Daarnaast heeft de openbare ruimte een belangrijke rol vanuit sociaal, recreatief en economisch oogpunt. Het inrichten en het adequaat beheren en onderhouden van de openbare ruimte is een belangrijke kerntaak van de gemeente. We streven daarbij naar een openbare ruimte die voldoet aan de wensen en eisen van haar gebruikers zoals inwoners, ondernemers en recreanten. Voor nu en voor in de toekomst.

2. AMBITIE EN ONTWIKKELINGEN

De recent vastgestelde integrale beheervisie en meerjaren onderhoudsplannen bieden de komende jaren een solide basis voor het beheer van de openbare ruimte. Belangrijke kernwaarden van het beleid zijn levenscyclus denken, een integrale benadering en een projectmatige aanpak vanuit een uitgebalanceerde beheerorganisatie. Het nieuwe groenbeleidsplan geeft inspiratie en richting voor een prettige, gezonde, biodiverse en klimaatbestendige leefomgeving. Daarbij is nadrukkelijk gekozen voor de weg van de geleidelijkheid, waarbij we stapsgewijs toewerken naar het eindbeeld.

Op het gebied van beheer en onderhoud liggen de ambities voor 2023 op het realiseren van de opgaven uit de beheervisie, de onderhoudsplannen en het groenbeleidsplan. Daarnaast zijn er binnen de gemeente ook op andere vlakken volop ontwikkelingen. Om de kwaliteit en het functioneren van de openbare ruimte te borgen, zijn we betrokken bij de volgende 'externe ontwikkelingen':

- Woningbouwopgave;
- Trajectstudie N210 van de provincie Utrecht;
- Project Sterke Lekdijk van het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden;
- Aanleg van Glasvezel door twee partijen; DELTA Fiber Netwerk en KPN/Glaspoort;
- Projecten op het gebied van klimaatadaptatie vanuit het samenwerkingsverband Water & klimaat.

Binnen deze ontwikkelingen heeft de gemeente in de basis een passieve, toetsende en controlerende rol. Dit neemt echter niet weg dat externe ontwikkelingen in 2023 een grote impact hebben op de openbare ruimte en daardoor veel inspanning vergen van de gemeentelijke organisatie.

3. SPEERPUNTEN

Planmatig onderhoud en revitalisatie openbare ruimte

Wat willen we bereiken?	
Uitvoering van de reconstructie- en vervangingsprojecten, groot en klein onderhoud uit de onderhoudsplannen, waarbij kansen worden benut om de openbare ruimte te verbeteren.	
Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Onderhoud en/of revitalisering openbare ruimte binnen projectgrens	Onderhoudswerkzaamheden planmatig uitvoeren en projecten op een projectmatige wijze realiseren.
Meenemen optimalisaties en aanpassingen openbare ruimte	Door een integrale aanpak, waarbij bewoners vooraf worden meegenomen in het project (zie integrale beheersvisie), kunnen optimalisaties en aanpassingen in de openbare ruimte worden uitgevoerd.

Openbaar groen

Wat willen we bereiken?	
Verbeteren en omvormen van openbaar groen volgens vastgesteld groenbeleidsplan.	
Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Het resultaat is vastgelegd in het groenbeleidsplan	Inzetten op quick-wins. Omvormen van openbaar groen binnen reconstructie- en vervangingsprojecten en door een geleidelijke aanpassing van beheer.
Pilotprojecten omvormen openbaar groen	De verandering uit het groenbeleidsplan zal een cultuuromslag vragen, zowel voor een deel van de inwoners, als voor de gemeentelijke organisatie en het gemeentebestuur. Daarom kiezen we voor de weg van de geleidelijkheid, waarbij er stapsgewijs in 20 jaar wordt toegewerkt naar het eindbeeld. 2023 staat daarom in het teken van enkele pilotprojecten op het gebied van openbaar groen.

Verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken?	
De gemeente Lopik heeft geen vastgesteld mobiliteitsbeleid en het onderdeel verkeer en vervoer is in 2023 geen speerpunt. De nadruk ligt in 2023 op het benutten van meekoppelkansen. Verkeerskundige aanpassingen worden indien mogelijk meegenomen binnen reconstructieprojecten.	
Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Binnen projecten worden aanpassingen gedaan op het gebied van verkeer	In 2023 staat de start van de volgende projecten op de planning: Lopikerweg Oost (traject oost), Dorp Benschop.
Meekoppelkansen benutten vanuit trajectstudie N210 en Sterke Lekdijk	Passieve betrokkenheid bij de externe ontwikkelingen met oog op meekoppelkansen.

Beheerorganisatie

Wat willen we bereiken?	
Continuïteit borgen in beheer, onderhoud en woningbouwprojecten. Uitvoeren recent vastgestelde integrale beheersvisie.	
Resultaat	Dit gaan we doen in 2023
Lerende robuuste organisatie met intern opleidingstraject	Gezien werkvoorraad, beschikbaarheid van personeel en de opgaven in de onderhoudsplannen voor de komende jaren, stellen we voor om de capaciteit van de beheerorganisatie uit te breiden en daarbij in te zetten op het intern opleiden van personeel.

WAT MAG HET KOSTEN?

Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	-5.930	-6.717	-6.922	-6.671	-6.925	-7.234
Baten	4.194	4.200	4.906	4.453	4.559	5.077
Totaal	-1.736	-2.517	-2.015	-2.218	-2.367	-2.157

Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten per taakveld						
Verkeer en vervoer	-2.061	-2.416	-2.361	-2.531	-2.648	-2.476
Economische havens en waterwegen	-92	-160	-167	-199	-237	-225
Openbaar groen	-725	-885	-878	-876	-887	-873
Riolering	-1.306	-1.483	-1.735	-1.285	-1.371	-1.880
Afval	-1.664	-1.657	-1.684	-1.684	-1.684	-1.684
Begraafplaatsen en crematoria	-85	-116	-96	-96	-96	-96
Totaal	-5.930	-6.717	-6.922	-6.671	-6.925	-7.234
Baten per taakveld						
Verkeer en vervoer	229	5	5	0	0	0
Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0
Openbaar groen	5	5	5	5	5	5
Riolering	1.696	1.814	2.453	2.004	2.110	2.628
Afval	2.162	2.292	2.353	2.353	2.353	2.353
Begraafplaatsen en crematoria	102	85	91	91	91	91
Totaal	4.194	4.200	4.906	4.453	4.559	5.077

Resultaat	-1.736	-2.517	-2.015	-2.218	-2.367	-2.157
------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

FINANCIËLE TOELICHTING

Hieronder wordt een toelichting gegeven van de belangrijke mutaties van de begroting 2023 ten opzichte van de begroting 2022 na wijziging.

Lasten:

In 2023 stijgen de lasten met circa € 205.000 ten opzichte van 2022. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door een stijging van de lasten voortvloeiend uit het vastgestelde MJOP riolering.

Baten:

In het kader van de kostendekkendheid zijn in 2023 hogere baten geraamd bij afval en riool ten opzichte van 2022. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Lokale heffingen.

VERBONDEN PARTIJEN:

AVU

De AVU is een gemeenschappelijke regeling volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen en is in 1984 opgericht. Alle Utrechtse gemeenten zijn deelnemer in deze GR. Afvalverwijdering vraagt om een goede balans tussen serviceverlening, kostenbeheersing en milieuzorg. De Afval Verwijdering Utrecht (AVU) werkt samen met en in opdracht van de Utrechtse gemeenten in de afvalketen en draagt zorg voor de overslag, het transport en de verwerking van het huishoudelijk afval van de deelnemende gemeenten in de provincie Utrecht. Dit met zoveel mogelijk terugdringen van de belasting op het milieu tegen aanvaardbare kosten. Er zijn grote veranderingen in de contractafspraken met betrekking tot de afvalstromen 'verpakkingen en grof huishoudelijk afval'. Zo worden er vanaf 2021 geen post-collection-kosten voor de verpakkingen meer opgenomen en is grof huishoudelijk afval per 2022 geen onderdeel meer van brandbaar afval, maar wordt als aparte afvalstroom in de begroting verwerkt en weer gegeven.

DEEL 2

Financiële begroting en algemene dekkingsmiddelen

In dit hoofdstuk geven wij een meerjarig overzicht van baten en lasten per programma. Vervolgens een uiteenzetting over de financiële positie van de gemeente.

Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)		Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten per taakveld							
1	Bestuur en ondersteuning	-1.359	-2.870	-2.771	-2.916	-2.757	-2.701
2	Openbare orde en veiligheid	-1.211	-1.359	-1.354	-1.366	-1.366	-1.366
3	(Jeugd)zorg, gezondheid en ondersteuning	-5.586	-5.225	-5.303	-5.103	-4.903	-4.903
4	Onderwijs, sport en cultuur	-2.609	-2.882	-2.557	-2.521	-2.507	-2.493
5	Werk, inkomen, economie en recreatie	-7.296	-7.292	-6.945	-6.903	-6.881	-6.886
6	Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en volkshuisvesting	-2.099	-3.525	-2.087	-1.843	-1.854	-1.843
7	Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer	-5.930	-6.717	-6.922	-6.671	-6.925	-7.234
	Algemene dekkingsmiddelen	-181	-285	-286	-276	-274	-278
	Overhead	-5.884	-6.361	-6.440	-6.418	-6.418	-6.410
	Vennootschapsbelasting						
	Onvoorzien		-35	-35	-35	-35	-35
Totaal lasten		-32.156	-36.551	-34.699	-34.053	-33.921	-34.149
Baten programma's							
1	Bestuur en ondersteuning	627	1.391	1.694	494	494	494
2	Openbare orde en veiligheid	3	7	7	7	7	7
3	(Jeugd)zorg, gezondheid en ondersteuning	117	81	81	81	81	81
4	Onderwijs, sport en cultuur	766	623	619	619	619	619
5	Werk, inkomen, economie en recreatie	2.588	2.020	2.418	2.418	2.418	2.418
6	Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en volkshuisvesting	887	642	298	298	298	298
7	Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer	4.194	4.200	4.906	4.453	4.559	5.077
	Algemene dekkingsmiddelen	24.486	24.943	27.276	28.928	30.013	28.377
	Overhead	80	41	33	33	33	33
Totaal baten		33.749	33.947	37.333	37.331	38.521	37.404
Geraamd totaal saldo van baten en lasten		1.593	-2.604	2.634	3.278	4.601	3.256
Toevoegingen aan reserves		-1.132	-1.149	-1.511	-588	-204	-204
Onttrekkingen aan reserves		3.008	2.640	244	244	244	44
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves		1.876	1.491	-1.267	-344	41	-159
Geraamd resultaat		3.468	-1.112	1.367	2.935	4.641	3.096

De voorgaande tabel geeft een totaalbeeld van de lasten en baten van de 7 programma's, waarbij de algemene dekkingsmiddelen apart zijn benoemd (los van de programma's). In de tabel zijn eerst de totalen opgenomen zonder rekening te houden met de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Het gaat dan om het resultaat voor bestemming. Daaronder zijn de toevoegingen en onttrekkingen geraamd ten laste en ten gunste van de reserve. De financiële afwijking ervan is onderdeel van programma 1. Het resultaat wordt aangeduid als het geraamde resultaat na bestemming (begrotingssaldo).

Aan het eind van dit hoofdstuk is een tabel opgenomen volgens de richtlijnen van de provincie Utrecht waarin de incidentele lasten en baten apart zijn opgenomen.

ONTWIKKELING VAN HET VERMOGEN

De balansprognose kent als startpunt de jaarrekening 2021. Voor de activa is gekeken naar het meerjareninvesteringsplan. Voor de uitzettingen, liquide middelen, overlopende activa en overlopende passiva is een gemiddelde genomen van de bedragen van de afgelopen 2 jaren. Op basis van het verwachte investeringsvolume is de verwachting dat het financieringstekort toeneemt. Begin 2021 diende daarom al een vaste geldlening afgesloten te worden van € 6 miljoen, gevolgd door een vaste geldlening van € 8 miljoen in 2022. Bij volledige realisering van de geraamde investeringen is aanvullende financiering nodig. Dit is in onderstaand overzicht verwerkt.

Bedragen per 31-12 (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Activa						
vaste activa						
- immaterieel	0	0	0	0	0	0
- materieel	23.084	29.044	35.227	41.698	43.658	45.662
- financieel	1.417	1.416	1.396	1.385	1.374	1.366
vlottende activa						
- voorraden	0	0	0	0	0	0
- uitzettingen < 1 jaar	3.766	2.262	2.262	2.262	2.262	2.262
- liquide middelen	255	661	661	661	661	661
- overlopende activa	3.915	3.824	3.824	3.824	3.824	3.824
Totaal activa	32.436	37.207	43.370	49.830	51.779	53.775
Passiva						
vaste passiva						
- eigen vermogen	15.789	14.297	15.565	15.908	15.868	16.027
- voorzieningen	2.131	2.128	1.742	1.787	1.763	1.183
- vaste schulden ≥ 1 jaar	6.033	12.827	10.824	18.824	21.827	24.833
vlottende passiva						
- schulden < 1 jaar	5.715	5.360	12.644	10.716	9.726	9.137
- overlopende passiva	2.769	2.595	2.595	2.595	2.595	2.595
Totaal passiva	32.436	37.207	43.370	49.830	51.779	53.775

SPECIFICATIE VAN HET VERLOOP VAN DE RESERVES EN VOORZIENINGEN

Reserves

Gespecificeerd verloop van de reserves (bedragen x € 1.000)	2022	2023			2024		
	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo
Weerstandsreserve	4.633	-	-	4.633	-	-	4.633
Algemene reserve (incl. begrotingssaldo)	3.562	1.308	-	4.870	384	-	5.254
Onderhoud zwembad	79	22	-	100	22	-	122
Onderhoud sporthallen	347	70	-	418	70	-	488
Onderhoud overige gemeentelijke gebouwen	577	112	-	689	112	-	801
Wegen	2.744	-	200	2.544	-	200	2.344
Bruggen	719	-	-	719	-	-	719
Monumentenfonds	75	-	-	75	-	-	75
Karakteristieke Landschapselementen / Lopik Meerwaard	398	-	-	398	-	-	398
Recreatie en toerisme	5	-	-	5	-	-	5
Kapitaallasten Nieuwbouw gemeentewerf	1.160	-	44	1.116	-	44	1.071
Totaal reserves	14.297	1.511	244	15.565	588	244	15.908

Gespecificeerd verloop van de reserves (bedragen x € 1.000)	2024	2025			2026		
	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo	Storting	Onttrekking	Saldo
Weerstandsreserve	4.633	-	-	4.633	-	-	4.633
Algemene reserve (incl. begrotingssaldo)	5.254	-	-	5.254	-	-	5.254
Onderhoud zwembad	122	22	-	143	22	-	165
Onderhoud sporthallen	488	70	-	558	70	-	628
Onderhoud overige gemeentelijke gebouwen	801	112	-	913	112	-	1.025
Wegen	2.344	-	200	2.144	-	-	2.144
Bruggen	719	-	-	719	-	-	719
Monumentenfonds	75	-	-	75	-	-	75
Karakteristieke Landschapselementen / Lopik Meerwaard	398	-	-	398	-	-	398
Recreatie en toerisme	5	-	-	5	-	-	5
Kapitaallasten Nieuwbouw gemeentewerf	1.071	-	44	1.027	-	44	983
Totaal reserves	15.908	204	244	15.868	204	44	16.027

Structurele toevoegingen/onttrekkingen reserves (bedragen x € 1.000)	2023	2024		2025		2026		
	Stortingen	Onttrekkingen	Stortingen	Onttrekkingen	Stortingen	Onttrekkingen	Stortingen	Onttrekkingen
Onderhoud zwembad	22	-	22	-	22	-	22	-
Onderhoud sporthallen	70	-	70	-	70	-	70	-
Onderhoud overige v gemeentelijke gebouwen	112	-	112	-	112	-	112	-
Kapitaallasten Nieuwbouw gemeentewerf	-	44	-	44	-	44	-	44
Totaal reserves	204	44	204	44	204	44	204	44

TOELICHTING MUTATIES RESERVES

Algemene Reserve

Betreft verrekening begrotingssaldo en verkoop 2e deel MOB-complex Jaarsveld.

Onderhoudsreserves

Jaarlijks wordt een bedrag toegevoegd om het groot onderhoud te kunnen bekostigen. Op basis van genomen raadsbesluiten kan worden beschikt over deze reserves.

Wegen + Bruggen

Bij vaststelling van de beheerplannen zijn de structurele toevoegingen geschrapt. Capaciteit beheerorganisatie projecten wordt bekostigd uit de reserve wegen.

Kapitaallasten Nieuwbouw Gemeentewerf

De kapitaallasten investering nieuwbouw gemeentewerf, worden uit de hiervoor gevormde bestemmingsreserve onttrokken.

Voorzieningen

Gespecificeerd verloop van de voorzieningen (bedragen x € 1.000)	2022	2023		2024			
	Saldo	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
Arbeidsrechtelijk verplichtingen / WGA gelden	92	20	-	112	20	-	132
Debiteuren Sociale Zaken	263	-	-	263	-	-	263
Dubieuze debiteuren	-	-	-	-	-	-	0
Pensioenaanspraken (ex) wethouders	242	-	-	242	-	-	242
Speelplaatsen	44	37	41	40	37	60	16
Openbare verlichting	13	109	91	31	109	91	48
Riolering	1.696	-	450	1.245	-	2	1.243
Afval	42	31	-	73	32	-	105
Totaal voorzieningen	2.391	197	583	2.006	198	153	2.050
	2.128			1.742			1.787

Gespecificeerd verloop van de voorzieningen (bedragen x € 1.000)	2024	2025		2026			
	Saldo	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
Arbeidsrechtelijk verplichtingen / WGA gelden	132	20	-	152	20	-	172
Debiteuren Sociale Zaken	263	-	-	263	-	-	263
Dubieuze debiteuren	-	-	-	-	-	-	0
Pensioenaanspraken (ex) wethouders	242	-	-	242	-	-	242
Speelplaatsen	16	37	40	13	37	49	2
Openbare verlichting	48	109	91	66	109	98	77
Riolering	1.243	-	107	1.136	-	626	510
Afval	105	49	-	154	27	-	181
Totaal voorzieningen	2.050	215	239	2.026	193	772	1.447
	1.787			1.763			1.183

TOELICHTING MUTATIES VOORZIENINGEN

Arbeidsrechtelijke verplichtingen/WGA gelden

Jaarlijks wordt hiervoor een bedrag toegevoegd om eventuele (toekomstige) lasten te kunnen dekken.

Speelplaatsen + Openbare verlichting

Bij vaststelling van de beheerplannen is besloten voor het te plegen groot onderhoud voorzieningen in te stellen.

Riolering + Afval

De kostendekkendheid (100%) van de afvalstoffen- en rioolheffing wordt hiermee verrekend. Tevens worden lasten groot onderhoud en vervangingsinvesteringen hieruit gedekt.

(VERVANGINGS)INVESTERINGEN

In de onderstaande tabel zijn de vervangingsinvesteringen (bestaand beleid) opgenomen en de investeringen van de in de raad van februari 2022 vastgestelde meerjarenonderhoudsplannen 2022-2026, waarvan de lasten meerjarig in de primaire begroting zijn opgenomen. Met het vaststellen van de begroting autoriseert u de bijbehorende kredieten 2023.

Programma	2023	2024	2025	2026
1 Bestuur en ondersteuning				
Bakwagen 23-PT-86	150.000			
7 Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer				
Investeringen Wegen	3.785.000	4.265.000	1.370.000	1.915.000
Investeringen Bruggen	70.000	110.000	270.000	60.000
Investeringen Oevers	1.540.000	1.150.000	500.000	540.000
Investeringen riolering	1.936.745	2.367.971	1.284.362	1.251.293
Terrex TL90 shovel	40.000			
V-258-BL Mitsubishi Fuso pick-up (strooien)		56.660		
Aanhangwagen Fliegl kipper groen		10.000		
Kubota STV32 groen	25.250			
V-363-DV Fiat Doblo pick-up groen			29.000	
19-BJV-3 Daf FAG.CF75 vuilniswagen			200.000	
33-WB-KB rioolreinigingstrailer		35.000		
Totaal Investeringsprogramma	7.546.995	7.994.631	3.653.362	3.766.293

HET VERMOGEN MET INACHTNEMING VAN DE EXPLOITATIE EN DE RISICO'S

De financiële positie van de gemeente Lopik wordt mede bepaald door de aanwezige reserves en in de toekomst te verwachten (financiële) risico's. De mogelijkheden om risico's op te vangen zijn beperkt. Dit gelet op de lagere onbenutte belastingcapaciteit en de stand van de algemene reserve.

Het oordeel of risico's zijn op te vangen, is onderbouwd door de risico's te benoemen met de daarbij behorende beheersmaatregel. Vervolgens wordt de hoogte van de reserve in samenhang met de risico's en de beheersmaatregelen beoordeeld.

Ook dit jaar aangevuld met kengetallen die vergelijkbaar zijn met andere gemeenten. Het zijn de wettelijk verplichte kengetallen:

- schuldquote;
- netto-schuldquote gecorrigeerd;
- solvabiliteitsratio;
- kengetal grondexploitatie;
- structurele exploitatieruimte;
- belastingcapaciteit.

Het voordeel van deze kengetallen is dat ze vergelijkbaar zijn met de kengetallen van andere gemeenten en meerjarig worden opgesteld. Daarmee kan er dus zowel een vergelijking worden gemaakt met andere gemeenten als een trend worden benoemd. Ook dit jaar kan met name het kengetal belastingcapaciteit de besluitvorming voor de begroting ondersteunen. De uitwerking van deze kengetallen is toegevoegd aan de paragraaf weerstandsvermogen.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Het overzicht algemene dekkingsmiddelen omvat tenminste

- a. lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- b. algemene uitkeringen;
- c. dividend;
- d. saldo van de financieringsfunctie;
- e. overige algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmaatregelen (bedragen x € 1.000)		Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten per taakveld							
0.61	OZB woningen	-	-	-	-	-	-
0.64	Belastingen overig	-194	-215	-199	-198	-206	-210
0.5	Treasury	13	-71	-87	-78	-68	-68
Totaal lasten		-181	-285	-286	-276	-274	-278
Baten programma's							
0.61	OZB woningen	2.639	2.672	2.838	2.838	2.838	2.838
0.62	OZB niet-woningen	742	779	798	798	798	798
0.64	Belastingen overig	90	92	94	94	94	94
3.4	Baten toeristenbelasting	48	51	52	52	52	52
0.7	Algemene uitkering	20.885	21.218	23.348	24.984	26.053	24.412
0.5	Treasury	82	131	146	162	178	183
Totaal baten		24.486	24.943	27.276	28.928	30.013	28.377
Saldo		24.305	24.657	26.990	28.652	29.738	28.098

ONVOORZIEN

Voor onvoorzien is structureel € 35.000 opgenomen. Voor een uitgebreidere toelichting zie paragraaf Weerstandsvermogen onder 'Post onvoorzien'.

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten	2023	2024	2025	2026
Lasten	1.847.778	584.426	200.000	-
Programma 1				
Doorontwikkeling hybride werken	40.000	-	-	-
Capaciteit beheerorganisatie projecten	200.000	200.000	200.000	-
Storting in Algemene reserve	1.200.000	-	-	-
Reserveren positieve saldi 2023-2024	107.778	384.426	-	-
Programma 5				
Extra financieel budget De Schouw	68.000	-	-	-
Programma 6				
Inhuur Omgevingsvisie	30.000	-	-	-
Incidenteel personeel Omgevingswet	50.000	-	-	-
Tijdelijke formatie team Ruimtelijke ontwikkeling	152.000	-	-	-
Baten	1.400.000	200.000	200.000	-
Programma 1				
Verkoop 2e deel MOB-complex Jaarsveld	1.200.000	-	-	-
Onttrekking aan Reserve Wegen	200.000	200.000	200.000	-
Totaal	447.778	384.426	-	-

Structureel begrotingssaldo

Structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Saldo baten en lasten	2.634	3.278	4.601	3.256
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-1.267	-344	41	-159
Begrotingssaldo	1.367	2.935	4.641	3.096
Waarvan Incidentele baten en lasten (saldo)	-660	200	200	-
Waarvan incidentele mutaties reserves (saldo)	1.108	184	-200	-
Structureel begrotingssaldo	1.815	3.319	4.641	3.096
Resultaat	-1.736	-2.517	-2.015	-2.218

Structureel begrotingssaldo

Structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Structureel begrotingssaldo (A)	1.815	3.319	4.641	3.096
Saldo van baten (B)	37.577	37.575	38.766	37.448
Structurele exploitatieruimte (A/B x 100%)	4,83%	8,83%	11,97%	8,27%

DEEL 3

Paragrafen

A. Lokale heffingen en belastingen

INLEIDING

De gemeente Lopik heft op basis van verordeningen belastingen. De paragraaf lokale heffingen geeft een overzicht van de uitgangspunten, ontwikkelingen en tariefvoorstellen voor 2023. De belastingverordeningen worden definitief vastgesteld in de raad van december 2022. De tarieven kunnen dan afwijken van de in deze paragraaf opgenomen tarieven. Enkele heffingen dienen ter dekking van de hieraan gerelateerde kosten (afvalstoffenheffing en rioolrechten). De overige heffingen dienen hoofdzakelijk als algemeen dekkingsmiddel.

Uitgangspunten:

De begroting is samengesteld inclusief verhoging van de OZB met inflatiecorrectie van 2,4 % zonder een verhoging van de OZB te ramen. De rioolheffing gaat stijgen conform het vastgestelde GRP.

ONROERENDEZAAKBELASTING (OZB)

De hoogte van de OZB is een percentage van de WOZ-waarde van een onroerende zaak. Deze waarde wordt jaarlijks vastgesteld. Omdat de uitkomsten van de taxatie voor de begroting 2023 nog niet definitief zijn, wordt gerekend met de (geactualiseerde) waardegegevens van november 2021 en de geschatte waardeontwikkeling van woningen en niet-woningen. De herwaardering die in het najaar heeft plaatsgevonden, geeft meer duidelijkheid over de waardeontwikkeling. Dit kan aanleiding zijn om alsnog de tarieven bij het vaststellen van de verordening in de raad van december 2022 aan te passen. Op basis van de huidige cijfers zien de tarieven er als volgt uit:

Opbrengst OZB

OZB	Begroting 2022	Begroting 2023
woningen	2.785.419	2.838.245
niet-woningen	665.180	797.568
Totaal geraamde opbrengst	3.450.599	3.635.813

	Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoons huishouden	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023 (voorlopig)
A	OZB-lasten voor een gezin bij een gemiddelde WOZ waarde	421	427	437
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZwaarde	323	345	359
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	310	322	360
D	Eventuele heffingskorting			
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	1.054	1.094	1.156
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in t-1	829	904	
	Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar er voor E/F x 100%	127%	121%	

AFVALSTOFFENHEFFING

De afvalstoffenheffing wordt geheven van de bewoner van een eigendom, waarbij huishoudelijke afvalstoffen worden opgehaald.

Voor de lokale heffingen wordt informatie op hoofdlijnen opgenomen van de kostendekkendheid. Ten laste van de heffingen mogen alleen de baten en lasten van overhead worden toegerekend die betrekking hebben op het taakveld van de betreffende heffing. De kosten in andere taakvelden die redelijkerwijs verband houden met afval worden ook betrokken in de grondslag.

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente					
Afvalverwijdering en verwerking	1.673.117	1.652.198	1.652.016	1.634.301	1.656.713
Voorziening afval (storting)		31.352	31.534	49.249	26.837
Totaal kosten	1.673.117	1.683.550	1.683.550	1.683.550	1.683.550
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen					
Afvalverwijdering en verwerking	467.551	485.020	467.551	467.551	467.551
Overige opbrengsten	35.803	36.662	36.662	36.662	36.662
Totaal baten	503.354	521.682	521.682	521.682	521.682
Netto kosten taakveld	1.170.363	1.161.868	1.161.868	1.161.868	1.161.868
Toe te rekenen kosten (evt andere producten)					
Toe te rekenen kosten	126.286	116.505	116.505	116.505	116.505
Overhead incl. (omslag)rente	329.198	356.585	356.585	356.585	356.585
BTW	202.578	196.434	196.434	196.434	196.434
Totale kosten	1.828.425	1.831.392	1.831.392	1.831.392	1.831.392
Afvalstoffenheffing	1.788.469	1.831.392	1.831.392	1.831.392	1.831.392
Dekkingspercentage	97,81%	100%	100%	100%	100%

De afvalstoffenheffing is volledig kostendekkend. Het overschot wordt gestort in de voorziening afval. Definitieve vaststelling van het gehele tarief (vast en variabel deel) vindt plaats in de raad van december 2022.

Voor 2023 betekent dat dus dat de tarieven nog niet bekend zijn bij het samenstellen van deze begroting.

RIOOLRECHTEN

De aanleg, het onderhoud en het vervangen van het gemeentelijk rioolstelsel worden betaald via de rioolheffing. In 2022 heeft de gemeenteraad het Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan vastgesteld. Hierin is opgenomen dat de hogere kosten voor de riolering over een lange termijn worden verwerkt in het tarief. De rioolheffing wordt in 2023 met 4% verhoogd. Daarmee wordt naar verwachting een kostendekkend niveau (inclusief toekomstige investeringen) bereikt. De mate van kostendekkendheid 2023 is toegelicht in bijgaand overzicht.

Kostendekkendheid rioolheffing

Berekening kostendekkendheid	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente					
Riolering	1.284.543	1.734.771	1.285.495	1.371.453	1.880.415
Voorziening riolering (toevoeging)	269.159	0	0	0	0
Totaal kosten	1.553.702	1.734.771	1.285.495	1.371.453	1.880.415
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen					
Riolering	0	0	0	0	0
Voorziening riolering (onttrekking)	0	450.479	1.772	107.377	625.942
Totaal baten	0	0	0	0	0
Netto kosten taakveld	1.553.702	1.284.292	1.283.723	1.264.076	1.254.473
Toe te rekenen kosten (evt andere producten)					
Toe te rekenen kosten	96.144	89.955	89.955	89.955	89.955
Overhead incl. (omslag)rente	351.510	374.406	374.406	374.406	374.406
BTW	180.362	253.645	254.214	273.861	283.464
Totale kosten	2.181.718	2.002.298	2.002.298	2.002.298	2.002.298
Rioolheffing	1.814.250	2.002.298	2.002.298	2.002.298	2.002.298
Dekkingspercentage	83%	100%	100%	100%	100%

Voor de lokale heffingen wordt informatie op hoofdlijnen opgenomen van de kostendekkendheid. Ten laste van de rioolheffing worden de lasten van de overhead toegerekend die betrekking hebben op het taakveld riolering. Daarnaast maken de kosten in andere taakvelden die redelijkerwijs verband houden met riolering, onderdeel uit van de grondslag.

HONDENBELASTING

Het tarief is doorgerekend met de inflatiecorrectie. Voor een tweede hond geldt een opslag van 25%. Voor iedere hond boven het aantal van twee bedraagt de opslag 50%. Het tarief voor een kennel, mits geregistreerd bij de Raad van beheer op kynologisch gebied in Nederland, is gebaseerd op viermaal het tarief voor een eerste hond.

Hondenbelasting	2021	2022	2023
Tarief voor een eerste hond	€ 59	€ 60	€ 61,44
Tarief voor een tweede hond	€ 74	€ 75	€ 76,80
Tarief voor iedere hond boven het aantal van twee	€ 89	€ 90	€ 92,16
Tarief voor een kennel	€ 236	€ 239	€ 245

TOERISTENBELASTING

Met ingang van 1 januari 2001 is in de gemeente Lopik toeristenbelasting ingevoerd. De belasting wordt geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding door personen die niet als ingezetene van de gemeente Lopik in de gemeentelijke Basisregistratie Personen (BRP) zijn opgenomen. De definitieve vaststelling van het tarief vindt plaats in de raad van december 2022.

PRECARIORECHTEN

Voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven gemeentegrond, voor de openbare dienst bestemd, wordt een recht geheven. De berekening geschiedt overeenkomstig de bij de betreffende verordening behorende tarieventabel. Er zijn verschillende tarieven, die per m² in gebruik genomen grond worden berekend, afhankelijk van de periode van gebruik. Voorgesteld wordt om deze tarieven ook met de inflatiecorrectie te verhogen.

OVERIGE HEFFINGEN

Voorgesteld wordt om de tarieven met de inflatiecorrectie van 2,4% te verhogen. Er kunnen evenwel afwijkende aanpassingen in de legesverordening en/of tarieventabel worden voorgesteld vanwege wettelijke voorschriften.

LASTENDRUK

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De definitie luidt: woonlasten meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar ten opzichte van het landelijk gemiddelde in het voorafgaande jaar uitgedrukt in een percentage. Voor het landelijk gemiddelde percentage wordt uitgegaan van de meircirculaire van 2022.

De belastingcapaciteit is hiermee een kengetal gebaseerd op de woonlasten voor het bepalen van de financiële positie van de gemeente. De volgende tabel geeft het verloop van de woonlasten weer die gebruikt zijn bij de berekening van de belastingcapaciteit.

Belastingdruk situatie eigenaar en gebruiker

Jaar	Gemiddelde WOZ waarde woning	Tarief OZB eigenaar	OZB eigenaar	Afval	Riool eigenaar en gebruiker	Totaal	Stijgingt.o.v. jaar eerder
2019	290.714	0,13%	€ 390,00	€ 210,00	€ 277,00	€ 877,00	5,05%
2020	306.000	0,14%	€ 419,00	€ 260,00	€ 300,00	€ 979,00	11,16%
2021	337.000	0,14%	€ 421,00	€ 310,00	€ 323,00	€ 1.054,00	7,66%
2022			€ 437,00	€ 360,00	€ 359,00	€ 1.156,00	5,67%
2023			€ 437,00	€ 360,00	€ 359,00	€ 1.156,00	5,67%

De lastendruk is gebaseerd op gemiddelden. Zowel de afvalstoffenheffing als de rioolrechten hebben een gebruikskomponent. Sinds 2015 wordt de gemiddelde afvalstoffenheffing gebaseerd op het tarief van de 180 liter container in plaats van de 240 liter container. Inwoners kunnen de lastendruk beïnvloeden door de afvalstoffenheffing: een kleinere restafvalcontainer en de rioolheffing te beïnvloeden door minder water te verbruiken.

De definitieve vaststelling van de tarieven 2023 vindt plaats in de raad van december 2022 en is daarom niet in de tabel opgenomen.

B. Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

1. WEERSTANDSVERMOGEN

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers te kunnen opvangen. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen beheersmaatregelen zijn getroffen, zoals het vormen van voorzieningen of het afsluiten van verzekeringen. Het weerstandsvermogen is mede van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente.

De raad heeft op 29 september 2020 de nota Weerstandsvermogen en risicomanagement vastgesteld. In deze nota zijn de beleidskaders opgenomen die richting geven aan de uitvoering van het gemeentelijk risicomanagement in Lopik.

2. RISICOPROFIEL GEMEENTE LOPIK

Incidentele risico's	Bedrag
Risico's met betrekking tot de inkomsten Dit betreft de kans op nadelig effect voor Lopik bij belastingen en achterblijven Dividenden.	197.500
Risico's met betrekking tot de bedrijfsvoering Hieronder vallen de risico's rond saneringen, schade rond eigendommen die niet verzekerd zijn, aansprakelijkheidsstellingen, verlies van voorschotten, juridische kosten, onverwachte onderhoudskosten; informatieveiligheid en oplopende kosten projecten.	1.635.000
Risico's met betrekking tot de uitgaven Dit betreft de mogelijke kans op een ramp c.q. grote incidenten, stijging bijdragen aan verbonden partijen, tekorten op exploitatie van dorpshuizen, wijzigingen in de regelgeving wat leidt tot meer kosten, prijsstijging ivm de ontwikkelingen in de wereld en eventuele planschade.	637.500
Totaal aan incidentele risico's	2.272.500

Structurele risico's	Bedrag
Risico's met betrekking tot de inkomsten Als risico is geïdentificeerd de kans op een tegenvallende ontwikkeling van bouwleges en Algemene Uitkering.	780.000
Risico's m.b.t. de bedrijfsvoering Personele risico's zoals uitval door ziekte, conflicten. De meerkosten bij onverwachts vertrek medewerkers op sleutelpositie. Kosten voortvloeiend uit arbeidsrechtelijke verplichtingen. Gemeente risicodragers sociale voorzieningen.	212.500
Risico's met betrekking tot de uitgaven De kans op rentestijging, waardoor aantrekken van kapitaal duurder wordt, verhoging bijdragen aan verbonden partijen, oplopende kosten participatieregelingen, open eindregelingen zoals leerlingvervoer, bijstand, jeugdzorg en WMO en de bijbehorende taakstellingen.	457.500
Totaal aan structurele risico's	1.450.000
Totaal aan risico's	3.722.500

3. WEERSTANDSCAPACITEIT

De weerstandscapaciteit is de verzamelaar voor alle bronnen waaruit niet voorziene financiële tegenvallers bekostigd kunnen worden. Het gaat hierbij om buffers in het eigen vermogen respectievelijk in de exploitatie die kunnen worden vrijgemaakt om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken, zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande beleid en de uitvoering van taken.

De functie van weerstandscapaciteit

Er zijn kortweg in theorie twee manieren waarop de weerstandscapaciteit kan worden ingezet:

1. De weerstandscapaciteit dient ertoe om structurele tegenvallers met meerjarige effecten af te dekken.
2. De weerstandscapaciteit heeft een incidentele bufferfunctie en dient ertoe om incidentele tegenvallers met alleen effecten voor het lopende begrotingsjaar af te dekken.

Primair wordt de weerstandscapaciteit gerelateerd aan financiële risico's die zich in een begrotingsjaar kunnen verwezenlijken. De meerjarige effecten van structurele tegenvallers kunnen ook worden betrokken in de politieke besluitvorming bij de eerstvolgende begrotingsbehandeling.

Incidentele versus structurele weerstandscapaciteit

Ten behoeve van het inzicht in het duurzame karakter van het vermogen om financiële tegenvallers te kunnen opvangen, wordt onderscheid gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om calamiteiten éénmalig op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken. Kort samengevat zijn dit de direct aan te wenden middelen voor tegenvallers. De structurele weerstandscapaciteit betreft de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Dit is de (potentiële) financiële ruimte voor de gemeente, die jaarlijks in de begroting is ingebouwd.

Componenten weerstandscapaciteit

Voor het bepalen van de beschikbare weerstandscapaciteit geldt geen vaste regel. De gemeente Lopik beschouwt de volgende componenten als onderdeel van de beschikbare structurele en incidentele weerstandscapaciteit:

Structurele weerstandscapaciteit:

- onbenutte belastingcapaciteit
- onvoorzien

Onbenutte belastingcapaciteit

Ten aanzien van de onbenutte belastingcapaciteit is de zogenaamde macronorm OZB van toepassing. Jaarlijks stelt het ministerie van BZK een percentage vast waarmee macro de OZB-opbrengst van gemeenten zou mogen stijgen. Aangezien elke gemeente hierin haar eigen beleid voert en niet bekend is wat gemeenten van plan zijn, is praktisch gezien niet te berekenen wat het stijgingspercentage voor een individuele gemeente bedraagt.

Voor de berekening is daarom aansluiting gezocht bij de norm voor toelating tot artikel 12- gemeente die een aanvullende uitkering op basis van dit artikel willen aanvragen. Zij moeten een normtarief van 0,1853% hanteren.

Incidentele weerstandscapaciteit:

- weerstandsreserve
- algemene reserve

De bestemmingsreserves worden niet tot het weerstandsvermogen gerekend. Inzet hiervan vraagt om aanpassing van voorgenomen beleid.

Weerstandscapaciteit gemeente Lopik

Toepassing van bovenstaande uitgangspunten met betrekking tot de beschikbare weerstandscapaciteit, op basis van de begroting 2023, maakt dat de weerstandscapaciteit van de gemeente Lopik er als volgt uit ziet:

Weerstandscapaciteit	Bedrag 31-12-2023
Structurele weerstandscapaciteit	
- onbenutte belastingcapaciteit: onroerendezaakbelasting	800.000
- onvoorzien	35.000
Totale structurele weerstandscapaciteit	835.000
Incidentele weerstandscapaciteit	
- weerstandsreserve	4.633.000
- algemene reserve	3.562.000
Totale incidentele weerstandscapaciteit	8.195.000
Totale weerstandscapaciteit	9.030.000

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in de volgende ratio:

Beschikbare weerstandscapaciteit = ratio weerstandsvermogen
 Benodigde weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit	beschikbaar		benodigd	
Structureel	A	835.000	B	1.450.000
Incidenteel	C	8.195.000	D	2.272.500
Totaal	E	9.030.000	F	3.722.500

Weerstandratio	
Structureel (A/B)	0,58
Incidenteel (C/D)	3,61
Totaal (E/F)	2,43

De uitkomst van de berekende ratio wordt als volgt gewaardeerd:

Ratio	Waardering
> 2,0	uitstekend
1,5 - 2,0	ruim voldoende
1,0 - 1,5	voldoende
0,8 - 1,0	matig
0,6 - 0,8	onvoldoende
< 0,6	ruim onvoldoende

In de raad van september 2020 is afgesproken dat wordt gestreefd naar een weerstandratio van 1,00 voor zowel het structurele als incidentele deel.

Conclusie

De totale weerstandratio is boven 1. Hiermee voldoen wij aan de door uw raad vastgestelde norm. Door het afnemen van de incidentele risico's en het toenemen van de stand van de algemene reserve is het incidentele ratio uitstekend. De structurele ratio is 0,58 echter laat de begroting 2023-2026 structurele positieve saldi zien. Daarom verwachten we voldoende weerstand te hebben voor de komende jaren.

Kengetallen

De begroting is opgesteld overeenkomstig de richtlijnen uit het "Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten". In artikel 11, tweede lid, onderdeel d. is de

verplichting opgenomen tot het vermelden van kengetallen over de financiële positie van de gemeente. Een ministeriële regeling schrijft voor de financiële positie van de gemeente toe te lichten aan de hand van kengetallen. De beoordeling van de financiële positie is afhankelijk van de situatie waarin een gemeente zich bevindt (bijvoorbeeld: de beoordeling kan afhangen van het al dan niet zijn van een groei-/krimpgemeente).

1. netto schuldquote (gecorrigeerd)

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Bij de 'netto-schuldquote gecorrigeerd' wordt het bedrag aan opgenomen gelden gecorrigeerd voor de doorverstrekte gelden. Een netto schuldquote onder de 90% wordt meestal als goed gezien.

Netto schuldquote (bedragen x € 1.000)		Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A	Vaste schulden cf. art. 46 BBV	6.033	12.827	10.824	18.824	21.827	24.833
B	Netto vlottende schuld cf. art 48 BBV	5.715	5.360	12.644	10.718	9.726	9.137
C	Overlopende passiva cf. art 49 BBV	2.769	2.595	2.595	2.595	2.595	2.595
D	Financiële activa cf. art 36 lid d,e,f BBV	1.417	1.406	1.396	1.385	1.374	1.366
E	Uitzettingen < 1 jaar cf. art. 39 BBV	3.766	2.262	2.262	2.262	2.262	2.262
F	Liquide middelen	255	661	661	661	661	661
G	Overlopende activa	3.915	3.824	3.824	3.824	3.824	3.824
H	Totale baten cf. art 27 lid c BBV (excl. mutaties reserves)	33.749	37.699	37.577	37.575	38.766	37.448
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H * 100%		15,30%	33,50%	47,69%	63,89%	67,14%	75,98%

Netto schuldquote gecorrigeerd (bedragen x € 1.000)		Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A	Vaste schulden cf. art. 46 BBV	6.033	12.827	10.824	18.824	21.827	24.833
B	Netto vlottende schuld cf. art 48 BBV	5.715	5.360	12.644	10.718	9.726	9.137
C	Overlopende passiva cf. art 49 BBV	2.769	2.595	2.595	2.595	2.595	2.595
D	Financiële activa cf. art 36 lid d,e,f BBV	167	156	146	135	124	116
E	Uitzettingen < 1 jaar cf. art. 39 BBV	3.766	2.262	2.262	2.262	2.262	2.262
F	Liquide middelen	255	661	661	661	661	661
G	Overlopende activa	3.915	3.824	3.824	3.824	3.824	3.824
H	Totale baten cf. art 27 lid c BBV (excl. mutaties reserves)	33.749	37.699	37.577	37.575	38.766	37.448
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H * 100%		19,01%	36,82%	51,02%	67,21%	70,36%	79,32%

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Hoe meer gebruik gemaakt wordt van vreemd vermogen, hoe lager de ratio. Een solvabiliteitsratio tussen de 25% en 40% wordt meestal als goed gezien.

Solvabiliteit (bedragen x € 1.000)		Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A	Eigen Vermogen	12.321	14.297	15.565	15.908	15.868	16.027
	Balanstotaal	32.436	37.207	43.370	49.830	51.779	53.775
Solvabiliteit (A/B) * 100%		37,99%	38,43%	35,89%	31,92%	30,65%	29,80%

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De definitie luidt: Woonlasten meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar ten opzichte van het landelijk gemiddelde in het voorafgaande jaar uitgedrukt in een percentage. Voor het landelijk gemiddelde percentage wordt uitgegaan van de mei-circulaire van 2022.

	Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoons huishouden	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023 (voorlopig)
A	OZB-lasten voor een gezin bij een gemiddelde WOZ waarde	421	427	437
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZwaarde	323	345	359
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	310	322	360
D	Eventuele heffingskorting			
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	1.054	1.094	1.156
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in t-1	829	904	
	Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar er voor E/F x 100%	127%	121%	

C. Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente Lopik heeft veel eigendommen in de openbare ruimte liggen. De paragraaf kapitaalgoederen gaat over het onderhoud van deze kapitaalgoederen. Om helder te krijgen waar we over spreken wordt de openbare ruimte gedefinieerd als de buitenruimte, inclusief de ondergrondse infrastructuur, die in beheer en onderhoud van de gemeente is. Daarnaast zijn de gemeentelijke gebouwen ook onderdeel van de kapitaalgoederen. De paragraaf heeft betrekking op de kapitaalgoederen die vallen onder de taakvelden;

- Gemeentelijke eigendommen
- Beheer wegen en kunstwerken
- Afwatering en waterkering
- Openbaar groen
- Riolering

BEHEERPLANNEN OPENBARE RUIMTE

Begin 2022 zijn de beheerplannen voor de openbare ruimte geactualiseerd. Aanleiding voor de actualisatie was de wens om afgewogen keuzes te kunnen maken ten aanzien van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte, in relatie tot de beschikbare financiële middelen. Vanuit deze wens zijn eerst de strategische beleidsuitgangspunten voor het beheer en onderhoud integraal afgewogen op basis van Life Cycle Costing. Op basis van de vastgestelde strategische beleidskaders zijn de beheerplannen opgesteld en ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.

In deze begroting 2023 zijn de kapitaallasten voor de investeringen ten aanzien van de openbare ruimte conform de vastgestelde beheerplannen opgenomen.

Infrastructuur

Meerjarig onderhoudsplanning	Looptijd	Vastgesteld
MJOP Wegen	2022-2026	01-02-2022
Verbreed Gemeentelijk Rioolplan	2017-2021	01-02-2022
MJUP Kunstwerken	2022-2026	01-02-2022
MJOP Groen	2022-2026	01-02-2022
MJOP Openbare verlichting	2022- 2026	01-02-2022
MJOP Speelplaatsen	2022- 2026	01-02-2022
MJOP Oevers en beschoeiingen	2022-2026	01-02-2022

BEHEERPLANNEN GEMEENTELIJKE GEBOUWEN

De gemeentelijke gebouwen worden planmatig beheerd. In 2023 worden de meerjarenonderhoudsplannen van de gebouwen geactualiseerd en aangeboden aan uw raad ter vaststelling.

In de MJOP's wordt het onderhoud als volgt opgenomen:

- Klein onderhoud: het gaat hier om dagelijkse reparaties die nodig zijn om het gebouw in goed werkende staat te houden, inclusief jaarlijks contractonderhoud.
- Groot onderhoud: het gaat hier om gepland onderhoud van veelal ingrijpende aard als gevolg van slijtage (bv. vervanging dakbedekking).
- Onderhoud gericht op levensduurverlenging; het gaat hier om onderhoud gericht op substantiële levensduurverlenging (bv. renoveren gebouw)

Gemeentelijke gebouwen

Meerjarig onderhoudsplanning	Looptijd	Vastgesteld
Medisch Centrum, Jongleveweg 1, Polsbroek	2012-2022	13-11-2011
Gemeentewerf, Reinaldaweg 21, Lopik	2017-2027	26-09-2017
Kantoor brandweerkazerne, gemeentewerken, onder VVE, Reinaldaweg 21, Lopik	2017-2027	26-09-2017
Jeugdcentrum, Jongleveweg 3a, Lopik (huurkoop)	2012-2022	13-11-2011
Sporthal de Wiekslag, Beatrixplantsoen 3, Lopik	2016-2026	februari 16
Sporthal De Bosrand, Koningin Wilhelminastraat 27a, Benschop	2016-2026	januari 15
Sporthal Polsbroek, Heer Willem van Egmondstraat 3, Polsbroek	2012-2022	13-11-2011
Zwembad Lobeke, Churchill-laan 21, Lopik	2013-2023	26-06-2013
Gemeentehuis Lopik, Raadhuisplein 1, Lopik	2013-2023	26-06-2013
Aula begraafplaats, Zuiderparklaan, Lopik	2013-2023	26-06-2013
Gebouw, Emmalaan 66, Lopik	2013-2023	26-06-2013
Voormalig schoolgebouw, De Akker 41 43, Lopik	2013-2023	26-06-2013
Jachthut Oerlemanshut, gelegen M.A. Reinaldaweg, Lopik	2013-2023	26-06-2013
Bijgebouw Oerlemansbos, gelegen M.A. Reinaldaweg, Lopik	2013-2023	26-06-2013
Schuur Lopikerhout, gelegen M.A. Reinaldaweg, Lopik	2013-2023	26-06-2013
Waterpeilhuisje, gelegen Lekdijk Oost te Jaarsveld	2013-2023	26-06-2013
Lopikerweg Oost 1a (Chinees restaurant)	nmb	nmb
Dorpshuis Benschop	nmb	nmb

GEMEENTELIJKE EIGENDOMMEN NIET OPENBAAR

MOB Benschop

Voor de gebouwen op dit terrein is geen MJOP beschikbaar. In afwachting van herontwikkeling en/of verkoop wordt niet uitstelbaar onderhoud aan terrein en gebouwen uitgevoerd. De gebouwen worden van jaar op jaar verhuurd. De huidige huurperiode loopt tot 1 juli 2023.

GEMEENTELIJK ONGEBOUWD ONROEREND GOED

Verspreid over de gemeente ligt een aantal percelen die zijn aangekocht om in te kunnen zetten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Deze gronden worden verhuurd/verpacht zolang er geen specifieke herbestemming aan de orde is.

D. Financiering

INLEIDING

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Dit zijn risicobeheer (met name rente- en kredietrisico), de financierings- en schuldpositie, het kasbeheer en de informatievoorziening.

Het Financieringsstatuut vormt het kader voor beleid en uitvoering van de treasuryfunctie. Afhankelijk van de hoogte en de verwachte duur van het liquiditeitsstekort of -overschot, wordt vermogen tijdelijk of langdurig aangetrokken of tijdelijk uitgezet.

Bij het aantrekken van financiering voor een periode van één jaar en langer gelden de volgende uitgangspunten: Financieringen worden alleen aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak. Financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen te gebruiken om het renterisico te minimaliseren en het renteresultaat te optimaliseren.

Het enige toegestane instrument voor het aantrekken van financieringsmiddelen is de onderhandse geldlening. De gemeente vraagt telefonisch offertes bij minimaal drie instellingen voordat een financiering wordt aangetrokken. Deze offertes worden door de gemeente schriftelijk vastgelegd.

LANGLOPENDE UITZETTING

Bij het uitzetten van middelen uit hoofde van de treasuryfunctie voor een periode van één jaar en langer geldt het uitgangspunt dat uitzetting uitsluitend gedaan kan worden onder de genoemde voorwaarden van renterisicobeheer. De gemeente vraagt telefonisch offertes bij minimaal drie instellingen voordat een uitzetting wordt gedaan. Deze offertes worden door de gemeente schriftelijk vastgelegd.

RELATIEBEHEER

De gemeente beoogt het realiseren van gunstige c.q. marktconforme condities voor af te nemen financiële diensten. Hiervoor gelden de volgende uitgangspunten: Bankrelaties dienen wat betreft hun kredietwaardigheid minimaal te voldoen aan de eisen van Nederlandse overheden en andere publiekrechtelijke lichamen met een solvabiliteitsratio van 0%; Financiële instellingen (kredietinstellingen, beleggingsinstellingen, effecteninstellingen, verzekeraars en pensioenfondsen) dienen onder Nederlands, of anders EER1-toezicht te vallen, zoals De Nederlandse Bank en de Verzekeringkamer. Tussenpersonen dienen geregistreerd te staan bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en daarvan een vergunning als makelaar te hebben ontvangen.

KASBEHEER

Om de kosten van het geldstromenbeheer te beperken, wordt het liquiditeitsgebruik beperkt door de geldstromen op gemeenteniveau op elkaar en de liquiditeitsplanning af te stemmen. Hierbij wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie voldoende is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig kunnen worden nagekomen.

Het betalingsverkeer wordt elektronisch uitgevoerd door Bank Nederlandse Gemeenten.

KASGELDLIMIET

Wettelijk is er een maximum gesteld aan het bedrag van de netto vlottende schuld van gemeenten. Dit maximum wordt de kasgeldlimiet genoemd. De vlottende schuld mag deze limiet niet overschrijden. De kasgeldlimiet is sinds 1 januari 2003 vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het dienstjaar. Voor 2023 is dit een bedrag van € 3,2 miljoen. Elk kwartaal wordt de gemiddelde korte financiering voor dat kwartaal getoetst aan de kasgeldlimiet.

RENTERISICO-NORM

De renterisico-norm is een beheersmaatregel om renterisico's zoveel mogelijk te vermijden. Met het hanteren van de norm wordt voorkomen dat bijvoorbeeld voor een aantal leningen de renteherziening op hetzelfde moment plaatsvindt, zodat een eventuele stijging daarvan niet ineens tot veel hogere lasten leidt.

Met de norm wordt dus een spreiding van dit soort risico's beoogd. De renterisiconom bedraagt voor 2023 € 7,5 miljoen (20% van begrotingstotaal). De renterisiconorm wordt niet overschreden.

SALDO- EN LIQUIDITEITEN BEHEER

Voor het saldobehoor en het liquiditeiten beheer gelden de volgende specifieke richtlijnen. Indien er een liquiditeitsbehoefte ontstaat, kan de gemeente kortlopende middelen aantrekken. Hierbij wordt de kasgeldlimiet niet overschreden. Toegestane instrumenten bij het aantrekken van kortlopende middelen zijn daggeld, kasgeldleningen en kredietlimieten op rekening-courant.

Toegestane instrumenten bij het uitzetten van gelden voor een periode korter dan één jaar zijn rekening-courant, daggeld, spaarrekening en deposito's. De gemeente streeft naar concentratie van de liquiditeiten binnen één rente compensatiecircuit bij de bank met de gunstigste condities. 2014 is het eerste volledige jaar, dat overtollige kasgeldmiddelen boven

de voorgeschreven limiet dagelijks zijn gestald bij het Rijk door middel van "schatkistbankieren". De stand van de bij het Rijk gestalde middelen wordt bij de jaarrekening verantwoord op de balans onder het kopje 'uitzettingen < 1 jaar'.

FINANCIERINGSBEHOEFTE EN LENINGEN- PORTEFEUILLE

De gemeente Lopik heeft op dit moment een 2-tal langlopende geldleningen in portefeuille. In 2021 en 2022 zijn geldleningen afgesloten van respectievelijk € 6 miljoen (aflossing in 5 jaar) en € 8 miljoen (aflossing in 10 jaar).

Voor de financieringsbehoefte worden ook de eigen financieringsmiddelen gebruikt en daarnaast wordt gebruik gemaakt

van de zogenaamde kasgeldleningen (kortlopende leningen). Op basis van het verwachte investeringsvolume is aanvullende financiering in de nabije toekomst nodig..

EMU-SALDO

In 2010 is tussen het Rijk en gemeenten afgesproken dat voor alle gemeenten tezamen een toegestane EMU-begrenzing wordt gehanteerd van -0,5 BBP. Voor gemeenten zijn individuele referentiewaarden uitgerekend afhankelijk van het aandeel in de algemene uitkering. Tegelijkertijd met de begrotingsstukken wordt een EMU-saldo berekening voor de gemeente Lopik ingediend bij het CBS. Op grond van deze begroting ziet de in te dienen EMU berekening er als volgt uit.

	EMU-saldo (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-3.070	-1.601	2.524
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	-1.528	-1.347	6.163
3	Mutatie voorzieningen	238	-28	-386
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgrond in exploitatie)			
5	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte verkoop (im)materiële vaste activa boekwinst bij			
	Berekend EMU-saldo	-1.304	-282	-4.025

E. Bedrijfsvoering

INLEIDING

De bedrijfsvoering richt zich op effectieve sturing, facilitering van medewerkers en optimalisatie van processen. Het is de uitdaging mee te bewegen op wat ervoor nodig is de verschillende opgaven het hoofd te bieden. Dit naast de zorg voor 'de basis op orde'.

Lopik is een organisatie die met haar tijd meegaat en we realiseren deze doelen op de Lopikse manier: pragmatisch, dat is onze kracht. Hiertoe investeren we in personeel en organisatie.

BORGEN VAN PRIVACY EN INFORMATIEVEILIGHEID

We geven voortdurend aandacht aan privacy en informatieveiligheid door maatregelen te implementeren om aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) te voldoen. Dit doen we onder andere door het vergroten van bewustwording en het op peil houden van bewustzijn omtrent privacy en informatieveiligheid en de dagelijkse werkzaamheden op het gebied van privacy zoals het sluiten van verwerkersovereenkomsten, het behandelen van AVG-privacyrechten van betrokkenen, het behandelen van datalekken en geven van advies op privacyvraagstukken uit de organisatie. We verantwoord ons over informatieveiligheid met de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA).

PERSONEEL EN ORGANISATIE

Raad

Op 16 maart 2022 zijn de leden van de gemeenteraad door de Lopikse inwoners gekozen, zij telt 15 leden namens 5 fracties. De samenstelling van de raad is; ChristenUnie-SGP (5 zetels), Hart voor Lopik (4 zetels), CDA (3 zetels), VVD (2 zetels) en PvdA (1 zetel).

De burgemeester is voorzitter van de raad. Bij de uitvoering van zijn taken wordt de raad organisatorisch ondersteund door de griffie. De griffie bestaat uit de griffier en één griffie-medewerker.

College

Het college bestaat naast de burgemeester uit twee wethouders. De burgemeester is voorzitter van het college. De tijdsbestedingsnorm voor de wethouders bedraagt 2,0 fte. Wij blijven hiermee ruimschoots binnen de wettelijk maximaal toegestane norm (3,3 fte).

Ambtelijke organisatie

De gemeentelijke organisatie is sinds 2021 ingericht in 3 afdelingen en een staf:

- Afdeling Dienstverlening en sociaal domein
- Afdeling Strategie, Beleid en Projecten
- Afdeling Bedrijfsvoering
- Staf

ONTWIKKELINGEN

De krappe arbeidsmarkt en het moeilijk vinden van personeel vraagt om een uiteenlopende aanpak met creativiteit en ruimte voor experimenten. Het gaat niet alleen om het vinden en verbinden van nieuwe medewerkers maar ook om het binden & boeien van huidige medewerkers. Men gezond en vitaal te laten werken met oog voor de werk-privé balans en medewerkers trainen & ontwikkelen om deskundigheid te bevorderen en ook wendbaar te kunnen zijn in een organisatie die in ontwikkeling is.

Werving en selectie

Het vinden van vaste medewerkers is al jaren voor kleine gemeenten als Lopik moeilijk en is met de huidige arbeidsmarkt een bijzondere opgave. Dit geldt ook voor inhuurkrachten. Het strategisch personeelsplanningsonderzoek (2021) laat zien dat tot 2026 meer dan 10% van de collega's met pensioen gaat. De meesten hebben meer dan 30 jaar bij ons gewerkt en nemen dus veel kennis mee.

Onze ambitie is om meer naamsbekendheid te creëren als aantrekkelijk werkgever. Actief te werven en te zoeken naar kandidaten alsook niet eigen doelgroepen. Bijvoorbeeld door anders aan te kijken tegen pensioen en mensen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben langer aan ons te binden, alsook in te zetten op zij-instromers die geen gemeentelijke ervaring hebben maar dit wel willen opdoen. Ook vullen we de 'lege vijver' met jong talent.

Voor de recruiting- & arbeidsmarktcommunicatie wordt gevraagd om budget en inzet van 0,5 fte recruiter. Ook wordt gevraagd voor budget om tot passende arbeidsmarktcommunicatie te komen.

Binden, boeien en vitaliteit

Voor het binden, boeien en vitaliteit van (nieuwe) medewerkers, is doorlopend aandacht en aanpassing nodig. De mogelijkheid om medewerkers tijd- en plaatsafhankelijk te laten werken (hybride werken) draagt bij aan een positieve werkbeleving, past bij de balans werk-privé en aan de binding aan de organisatie. Het project Hybride werken vraagt in

2023 aandacht en verdere attentie op de thema's gedrag, gebouw en digitalisering. Om collega's te binden, boeien en vitaal te houden zetten we ook in op coaching/training om zo de samenwerking te optimaliseren en sociale cohesie individu-team-organisatiebreed te behouden.

Vitaal en gezond aan het werk blijven, passend bij een goede werk-privé balans is belangrijk voor een positieve werkbeleving en organisatiebinding. Dit door meer financiële ruimte in het ziektevervangingsbudget te creëren zodat een langdurig verzuimende medewerker vervangen kan worden en de werkdruk niet langdurig hoog blijft. Meer aandacht aan preventieve voorlichting, verzuimpreventie en stimuleren van vitaliteit door 2x per jaar themaweek te organiseren met 6 herhaalmomenten. Tot slot zetten we in op een plezierig werkklimaat door het bieden van inspiratie en plezierige momenten van samenzijn.

Opleidingen & ontwikkeling

Het (kunnen) meegroeien naar een wendbare organisatie betekent dat er aandacht voor medewerkerontwikkeling, zowel in gedrag als op vakinhoud, noodzakelijk is. Sinds 2021 werken we samen met de gemeenten Woerden, Oudewater en Montfoort in de Groene Hart academie (hierna GHA). Dit is een opleidingssamenwerking die digitale en fysieke opleidingen, vaardigheidstrainingen en coaching organiseert, deze samenwerking willen wij continueren. Voor een groot deel kan GHA faciliteren in opleidingsaanbod. Daarbij is het nodig om andere trainingsinstellingen te gebruiken.

Voor 2023 is aandacht voor individuele opleiding & ontwikkeling (inhoudelijk alsook gedrag), zowel in geld als in tijd, en de ruimte geven hiervoor (ontwikkelplan). Als de zoektocht naar zij-instromers tot een positief effect leidt zal dit meer opleidingskosten tot gevolg hebben.

Formatie

De bijbehorende formatie ziet er voor 2023 als volgt uit:

Omschrijving (in fte)	2023
Gemeentesecretaris	1
Staf	9,11
Afdeling Bedrijfsvoering	25,23
Afdeling Dienstverlening	27,04
Team Gemeentewerken	25,28
Afdeling Strategie, Beleid en Projecten	28,50
Totaal	119,07

Wettelijke beleidsindicatoren

Indicator	Beschrijving	Eenheid	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Formatie	Het aantal fte per 1.000 inwoners	Aantal	7,40	7,84	8,20
Bezetting	Het aantal fte per 1.000 inwoners	Aantal	6,50	6,70	
Apparaatskosten (exclusief griffie)	Kosten per inwoner	Euro	€ 598	€ 758	€ 827
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	% + Euro	28,33%	17,25%	8,62%
			€ 2.407.572	€ 1.821.930	€ 896.780
Overhead	% van totale lasten	%	17,71%	17,42%	17,73%

Aanvullende kengetallen personeel en organisatie

Voor uw beeldvorming hebben we in onderstaande tabel een aantal aanvullende kengetallen opgenomen.

Omschrijving (per 1-1-2022)		fulltime	parttime
Aantal personeelsleden organisatie	102	51,96%	48,04%
Aantal mannen	48	79,25%	12,25%
Aantal vrouwen	54	20,75%	87,75%
Gemiddelde leeftijd	50,1		
Percentage ziekteverzuim (2021)	5,18%		

*Het ziekteverzuim 1e helft 2022 is 6,52%.

Overhead

Onder overhead wordt verstaan: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. In de programma's worden de kosten van het primaire proces opgenomen.

Overhead bestaat in elk geval uit:

1. Leidinggevend primair proces (hiërarchisch). Het betreft alle hiërarchische leidinggevenden in het primair proces. Zij hebben een personele verantwoordelijkheid waaronder het voeren van functioneringsgesprekken. Niet: projectleiding en -coördinatoren.
2. Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie. Het betreft functies als coördinator financiën, financieel adviseurs en specialisten, planning & control, financiële verantwoording, administratieve organisatie, risicomangement, (EDP) auditing, interne kwaliteitszorg, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie.
3. P&O / HRM. Het betreft salarisadministratie, P&O / HRM advies, OR-ondersteuning, mobiliteitscentrum, coaching, leren en ontwikkelen, bedrijfsmaatschappelijk werk, ARBO, recruitment, arbeidsvoorwaarden. Het is exclusief opleidingen door P&O gegeven en gericht op de directe uitvoeringspraktijk.
4. Inkoop (inclusief aanbesteding en contractmanagement).
5. Interne en externe communicatie. Niet: klantcommunicatie, projectcommunicatie en medewerkers die bij een projectbureau werken.
6. Juridische zaken. Het betreft juridische medewerkers (AJZ) die op de afdeling werken of belast zijn met een bedrijfsvoeringstaak op een afdeling. Niet: verdere afhandeling van bezwaar- en beroepschriften. Niet: juristen die primaire taken verrichten (bijvoorbeeld vergunningverlening).
7. Bestuurszaken en bestuursondersteuning. Het betreft bestuursadviseurs en -ondersteuners, zijnde de ambtelijke ondersteuning en beleidsadvisering van de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders. Niet: raadsgriffie (behoort tot facilitering bestuursorganen).
8. Informatievoorziening en automatisering (IenA). Het betreft medewerkers informatisering en automatisering, systeem- en netwerkbeheer, werkplekondersteuning, helpdesk, ontwikkeling ICT-projectmanagement, technisch applicatiebeheer en functioneel applicatiebeheer dat door bedrijfsvoering medewerkers wordt gedaan (het is exclusief functioneel beheer ten behoeve van primaire proces systemen).
9. Facilitaire zaken en Huisvesting. Dit is inclusief receptie, beveiliging en catering en gebouwenbeheerders.
10. Digitale Informatie Voorziening (DIV). Het betreft medewerkers die kaders stellen en richtlijnen ontwikkelen, zich bezighouden met expertise-ontwikkeling, adviseren bij procesinrichting en -aansluitingen op e-depot, DMS inrichten en beheren, zich bezighouden met postregistratie en e-depot, archiefonderzoeken en coördineren (niet zijnde leidinggevende), fysieke en digitaal documenten verwerken, vernietigen en overbrengen en fysiek en digitaal archief opbouwen en beheren.
11. Managementondersteuning primair proces. Het betreft secretariaten en management assistentie in het primair proces.

F. Verbonden partijen

De gemeente is verantwoordelijk voor de taken die zij door verbonden partijen laat uitvoeren. Het is daarom van belang de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's en daarmee gepaard gaande risico's te kunnen

beoordelen. In de programma's is beschreven hoe de verbonden partijen bijdragen aan de realisatie van de programma's. Om te kunnen sturen op hoe verbonden partijen bijdragen aan de realisatie van de programma's is ook de financiële

Gemeenschappelijke regeling	Soort regeling/ rechtsvorm	Financieel belang (omvang deelnemersbijdrage)	Eigen vermogen
GGD regio Utrecht	Gemengd openbaar Lichaam	€ 586.605	01-01-2023: €2.844.000 31-12-2023: € 2.647.000
Afval Verwijdering Utrecht	Publiekrechtelijke organisatie	€ 545.549	01-01-2023: € 350.000 31-12-2023: € 350.000
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	Gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam	€ 897.000	01-01-2023: €20.635.000 31-12-2023: € 16.445.000
Werk en inkomen Lekstroom	Uitvoeringsorganisatie	€ 3.445.000	n.v.t.
Gemeenschappelijke regeling RHC Rijnstreek en Lopikerwaard	Gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam	€ 78.272	n.v.t.
Recreatieschap Stichtse Groenlanden	Gemeenschappelijke regeling (GR) op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	€ 60.000	01-01-2023: € 3.156.220 31-12-2023: € 3.485.525
Regionale uitvoeringsdienst Utrecht	Zelfstandig vormgegeven samenwerkingsverband van en voor 11 gemeenten en de provincie Utrecht	€ 517.000	01-01-2023: € 901.000 31-12-2023: € 2.061.000
Belasting samenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BgHU)	Belastingensamenwerking	€ 199.000	01-01-2023: € 380.870 31-12-2023: €380.870

Deelname in vennootschappen	Soort regeling/ rechtsvorm	Financieel belang (omvang deelnemersbijdrage)	Eigen vermogen
BNG Bank NV	NV	26.442 aandelen (€ 2,50 nominaal per aandeel)	1-1-2021: € 5.097.000 31-12-2021: € 5.062.000
Vitens NV	NV	11.619 aandelen vd 18.000.000 aandelen	01-01-2021: € 559,2 mln. 31-12-2021: € 600,3 mln.

Deelname in Stichtingen	Soort regeling/ rechtsvorm	Financieel belang (omvang deelnemersbijdrage)	Eigen vermogen
Stichting urgentieverklaring West-Utrecht	Privaatrechtelijk - Stichting	N.v.t.	N.v.t.
Stichting Werkwyss/	Samenwerkingsorganisatie	€ 85.851	N.v.t.
Stichting Werkwyss Schoon	Samenwerkingsorganisatie	N.v.t.	N.v.t.

positie van belang. In deze paragraaf is per verbonden partij vermeld op welke wijze de gemeente financieel en bestuurlijk is verbonden. Ook is opgenomen of er sprake is van risico's voor de gemeente waarvoor geen maatregelen bij de verbonden partij zijn getroffen, maar die wel van materiële betekenis zijn voor de financiële positie.

De gemeente Lopik kan bepalen of zij een taak zelf uitvoert of uitbesteedt. De keuze die zij hierin maakt, is afhankelijk

van welke aanpak de beste garantie geeft dat de taak wordt uitgevoerd op de wijze die de gemeente voor ogen heeft.

Dit toont het belang van een permanent volledig beeld van verbonden partijen en een degelijke organisatie van de beheersing en de informatievoorziening. De paragraaf Verbonden partijen presenteert de verbonden partijen en de kenmerken die relevant zijn voor de bedrijfsvoering van de gemeente Lopik.

Vreemd vermogen	Verwachte omvang financieel resultaat	Omvang risico's (irt weerstandsvermogen)
01-01-2023: € 8.704.000 31-12-2023: € 8.301.000	2023 € 0	De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt eind 2023 €1.128.000. De beschikbare weerstandscapaciteit is €2.592.203. Daarmee is de verhouding (beschikbaar/nodig) 2,298. Hiermee zijn de genoemde risico's financieel afdoende afgedekt.
01-01-2023: €15.085.00 31-12-2023: € 14.905.000	2023 € 0	De gemeenschappelijke regeling AVU kent behoudens een voorziening voor onderhoud en risico voor de glas-, papier-, verpakkingsafval- en textielcontainers geen verdere reserves of voorzieningen. Dit betekent dat eventuele tegenvallers direct worden verrekend met de deelnemende gemeenten.
01-01-2023: €52.804.000 31-12-2023: € 68.831.000	2023 € 0	Door het aanhouden van een reserve is de VRU in staat om een deel van de risico's op te vangen, zonder dat dit direct afgewenteld hoeft te worden op de gemeenten. De schommelingen die optreden worden opgevangen met deze reserve. De omvang van de bedrijfsvoeringreserve (weerstandvermogen) is minimaal gelijk aan de benodigde weerstandscapaciteit.
n.v.t.	2023 € 0	De kosten kunnen hoger/lager uitvallen door meer/minder cliënten. Dit werkt ook door in de uitvoeringskosten en bijdrage van de deelnemers
n.v.t.	2023 € 0	
01-01-2023: € 1.927.214 31-12-2023: € 1.476.505	2023 € 0	De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt voor 2023 € 7.200. Op basis van de beschikbare weerstandscapaciteit van € 7.200 en € 403.000 aan risico's komt het weerstandsvermogen in de begroting 2023 uit op 0,02.
01-01-2023: €1.713.000 31-12-2023: € 1.721.000	2023 € 0	Tegenover de bestaande risico's staat de weerstandscapaciteit ter hoogte van € 983.000. De hierbij behorende ratio is: 1,13 (minimaal 1,0 is gewenst). De weerstandscapaciteit ligt daarmee op een voldoende niveau om de specifieke risico's op te kunnen vangen.
01-01-2023: € 5.919.130 31-12-2023: € 5.919.130	2023 € 0	De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt voor BghU in 2023 €206.000. De benodigde weerstandsvermogen bedraagt in 2023 € 420.000. Daarmee komt het weerstandratio op 0,49. Daarmee is de waardering voor de beschikbare weerstandratio in 2023 zoals in 2021 en 2022 ruim onvoldoende.

Vreemd vermogen	Verwachte omvang financieel resultaat	Omvang risico's (irt weerstandsvermogen)
1-1-2021: € 155.262 31-12-2021: € 143.995	2021 Nettowinst €236.000.000	Lopik is aandeelhouder en loopt daardoor in principe geen of een beperkt financieel of bestuurlijk risico.
N.v.t.	Het bedrijfsresultaat over 2021 bedraagt € 44,6 mln.	Lopik is aandeelhouder en loopt daardoor in principe geen of een beperkt financieel of bestuurlijk risico. Wel bestaat het risico om geen dividend uit te keren zoals in 2020 en 2021.
Vreemd vermogen	Verwachte omvang financieel resultaat	Omvang risico's (irt weerstandsvermogen)
N.v.t.	2023 € 0	De Stichting Urgentieverlening West-Utrecht is gemandateerd om aanvragen van woningzoekenden uit de regio West-Utrecht met een urgentieverklaring voor sociale huurwoningen te behandelen.
N.v.t.	2023 € 0	De Begroting 2023 is sluitend en brengt dus geen wijziging met zich mee met betrekking tot het weerstandsvermogen.
N.v.t.	2023 €-/- 319	Gegeven de over 2022 en 2023 nu verwachte vrijwel sluitende exploitatie brengt dit dus geen wijziging met zich mee met betrekking tot het weerstandsvermogen.

G. Grondbeleid

In algemene zin is grondbeleid een middel om beleidsinhoudelijke doelstellingen uit het sectorale en ruimtelijke beleid te verwezenlijken en het biedt daarvoor een aantal instrumenten. Daarnaast beoogt het grondbeleid het genereren van geld dat kan worden ingezet voor doeleinden van algemeen belang, zoals herstructureringsprojecten, kwaliteitsverbetering openbaar gebied, verkeersinfrastructuur, voorzieningen voor onderwijs en welzijn en natuur en recreatie.

Buiten de lopende ontwikkelingen in Lopik is er vooralsnog geen aanleiding om een actieve rol te vervullen daar waar het

gaat om het verwerven van gronden voor woningbouw- en bedrijfsterruinontwikkeling. Dit beleid betekent dat hiervoor geen strategische grondposities worden ingenomen. In het kader van de gebiedsontwikkeling, onder andere ter uitvoering van het Landschapsontwikkelingsplan, kan dit wel het geval zijn.

De gemeente is overigens als verkopende partij in beeld voor gronden op het voormalige MOB-complex Benschop en in het centrum van Lopik-dorp.

H. Openbaarheidsparagraaf

INLEIDING

Dit is de openbaarheidsparagraaf van de gemeente Lopik, die voorziet in de verplichting die voortkomt uit het besluit tot actieve openbaarmaking van informatie en artikel 3.5 van de Wet open overheid (hierna: de Woo), een wet die op 1 mei 2022 in werking is getreden. Deze wet bepaalt dat een bestuursorgaan in de jaarlijkse begroting en verantwoording aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens en uitvoering van de Woo.

De focus van deze openbaarheidsparagraaf is de beschrijvende en kwalitatieve verantwoording op hoofdlijnen over de activiteiten die beoogd zijn om uit te voeren in 2023 op de thema's actieve en passieve openbaarmaking en de verbetering van de informatiehuishouding. Dit betreft zowel de reguliere activiteiten die uit de standaard budgetten worden bekostigd als de activiteiten die zullen worden gerealiseerd vanuit de gelden die ter beschikking worden gesteld door het Rijk om de Woo goed in te voeren binnen de gemeentelijke organisatie.

ACTIEVE OPENBAARMAKING

Onder actieve openbaarmaking verstaan we de activiteiten die vanuit de overheid worden ondernomen om informatie uit zichzelf openbaar te maken voor de samenleving en politiek.

In de Woo is de verplichting opgenomen voor bestuursorganen om een aantal categorieën van documenten uit eigen beweging (actief) openbaar te maken (artikel 3.3, eerste en tweede lid van de Woo). De Woo bevat echter overgangsrecht voor deze verplichting. Deze treedt niet op 1 mei 2022 in werking, maar op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip (artikel 10.3, tweede lid van de Woo). De verwachting is dat de actieve openbaarmakingsplicht vanaf 1 januari 2023 zal gaan gelden voor de eerste categorieën informatie.

In het jaar 2023 wordt ingezet om uitvoering te geven aan een in 2022 ontwikkeld Plan van Aanpak Wet Open Overheid. Aan de hand van dit Plan van Aanpak worden verdere stappen gezet voor de implementatie van de Woo.

PASSIEVE OPENBAARMAKING

Onder passieve openbaarmaking verstaan we het openbaar maken van informatie naar aanleiding van een verzoek uit de samenleving, zoals de Woo-verzoeken (voorheen de Wob-verzoeken).

In 2023 wordt ingezet op de verdere versterking van de kwaliteit en snelheid van de behandeling van Woo-verzoeken. Daartoe wordt ingezet om een derde jurist aan te nemen die zich voor een groot deel richt op het afhandelen van ingekomen Woo-verzoeken. Door een jurist aan te nemen die dit als hoofdtak heeft, wordt ingezet op een inhoudelijke betere en snellere afhandeling van ingekomen verzoeken. Hiermee wordt gebroken met de werkwijze dat het afhandelen van informatieverzoeken 'erbij' wordt gedaan door een van de twee andere juristen binnen het taakveld Algemeen Juridische Zaken.

VERBETERING INFORMATIEHUSHOUDING

Voor de uitvoering en de implementatie van de Woo in onze organisatie, is het van groot belang dat de informatiehuishouding op orde is. Informatie moet vindbaar, compleet, betrouwbaar en beschikbaar zijn in (archief)applicaties die aan kwaliteitseisen voldoen en op de juiste wijze worden gebruikt. Dit betekent dat er voldoende middelen beschikbaar moeten worden gesteld voor de uitvoering van de Woo en het informatiebeheer.

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijke beleidsindicatoren

In dit overzicht zijn de meeste actuele cijfers verwerkt.

Indicator	Eenheid	Periode	Waarde
Woonlasten éénpersoonshuishouden Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een één-persoons-huishouden betaalt aan woonlasten.	euro	2020 2021 2022	797 909 999
Woonlasten meerpersoonshuishouden Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meer-persoons-huishouden betaalt aan woonlasten.	euro	2020 2021 2022	963 1.083 1.190
WOZ-waarde woningen De gemiddelde WOZ-waarde van woningen.	x € 1.000	2019 2020 2021	294 311 347
Demografische druk De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	%	2020 2021 2022	71,9 71,9 71,7
Winkeldiefstal Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.		2019 2020 2021	0,3 0,7 0,3
Geweldsmisdrijven Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners.	aantal per 1.000 inwoners	2019 2020 2021	1,7 3,1 2,1
Diefstal uit woning Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.	aantal per 1.000 inwoners	2019 2020 2021	1,0 1,7 1,7
Vernieling en beschadiging Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners.	aantal per 1.000 inwoners	2019 2020 2021	3,5 4,1 7,3
Verwijzingen Halt Het aantal verwijzingen naar Halt per 1.000 jongeren	aantal per 1.000 inwoners	2019 2020 2021	4 8 10
Jongeren met delict voor rechter Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	%	2018 2019 2020	0 1 0
Banen Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	per 1.000 inw 15-64jr	2019 2020 2021	600,7 612,5 637,3
Vestigingen Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	per 1.000 inw 15-64jr	2019 2020 2021	164,3 172,3 179,7
Netto arbeidsparticipatie Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.	%	2018 2019 2020	71,4 72,3 71,8
Funciemenging De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.		2019 2020 2021	50,4 50,4 50,8

Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	2019	1,7
Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.		2020	1,0
		2021	1,3
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2019	0,0
Het aantal leerplichtigen (5-18 jaar) dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.		2020	0,0
		2021	0,0
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2018	18
Het aantal leerplichtigen (5-18 jaar) dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.		2019	16
		2021	18
Niet-sporters	%	2012	55,2
Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.		2016	53,3
Bijstandsuitkeringen	per 10.000 inw 18jr eo	2019	158,7
Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.		2020	201,5
		2021	183,1
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inw 15-65jr	2018	221,3
Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.		2019	88,9
		2020	115,6
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 10.000 inw	2019	340
Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.		2020	330
		2021	330
% kinderen in uitkeringsgezin	%	2018	4
Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.		2019	4
		2020	1
% werkloze jongeren	%	2018	0
Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).		2019	1
		2020	1
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2018	9,6
Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.		2019	10,9
		2020	9,5
Jongeren met jeugdreclassering	%		n.b.
Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasserings-maatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).			
Jongeren met jeugdbescherming	%	2018	1,1
Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermings-maatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.		2019	1,8
		2020	1,6
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2018	128
De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)		2019	129
		2020	119
Hernieuwbare elektriciteit	%	2017	25,6
Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.		2018	24,1
		2019	28,7
Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	2019	12,7
Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.		2020	13,8
		2021	1,9

Bijlage 2:

Overzicht taakvelden

Programma		Begroting 2023		
		Lasten	Baten	Saldo
Programma 1 - Bestuur en ondersteuning				
0.1	Bestuur	1.141.094,00	-	1.141.094,00
0.2	Burgerzaken	338.067,00	208.695,00	129.372,00
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	310.784,00	1.484.999,00	-1.174.215,00
0.4	Overhead	6.439.684,00	32.923,00	6.406.761,00
0.5	Treasury	87.144,00	146.052,00	-58.908,00
0.61	OZB woningen	-	2.838.245,00	-2.838.245,00
0.62	OZB niet-woningen	-	797.568,00	-797.568,00
0.64	Belastingen overig	199.000,00	94.175,00	104.825,00
0.7	Algemene uitkering	-	23.348.000,00	-23.348.000,00
0.8	Overige baten en lasten	1.016.050,00	-	1.016.050,00
0.10	Mutaties reserves	1.511.292,00	244.150,00	1.267.142,00
		11.043.115,00	29.194.807,00	-18.151.692,00
Programma 2 - Openbare orde en veiligheid				
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.070.747,00	-	1.070.747,00
1.2	Openbare orde en veiligheid	283.243,00	7.378,00	275.865,00
		1.353.990,00	7.378,00	1.346.612,00
Programma 3 - (Jeugd)zorg, gezondheid en ondersteuning				
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	629.275,00	80.828,00	548.447,00
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-	-	-
6.71a	Huishoudelijke hulp (WMO)	635.000,00	-	635.000,00
6.71b	Begeleiding (WMO)	636.000,00	-	636.000,00
6.71c	Dagbesteding (WMO)	-	-	-
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	164.671,00	-	164.671,00
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-	-	-
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	-	-	-
6.72b	Jeugdhulp behandeling	-	-	-
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	-	-	-
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	1.812.466,00	-	1.812.466,00
6.73a	Pleegzorg	-	-	-
6.73b	Gezinsgericht	-	-	-
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	-	-	-
6.74a	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	500.000,00	-	500.000,00
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	130.000,00	-	130.000,00
6.74c	Gesloten plaatsing	-	-	-
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-
6.81a	Beschermde wonen (WMO)	10.180,00	-	10.180,00
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-	-	-
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-	-	-

6.82a	Jeugdbescherming	151.000,00	-	151.000,00
6.82b	Jeugdreclassering	37.257,00	-	37.257,00
7.1	Volksgezondheid	597.323,00	-	597.323,00
		5.303.172,00	80.828,00	5.222.344,00

Programma 4 - Onderwijs, Sport en Cultuur				
4.2	Onderwijshuisvesting	413.095,00	-	413.095,00
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	966.189,00	310.442,00	655.747,00
5.1	Sportbeleid en activering	219.813,00	-	219.813,00
5.2	Sportaccommodaties	669.858,00	307.187,00	362.671,00
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	95.146,00	-	95.146,00
5.4	Musea	78.272,00	1.500,00	76.772,00
5.5	Cultureel erfgoed	7.535,00	-	7.535,00
5.6	Media	107.362,00	-	107.362,00
		2.557.270,00	619.129,00	1.938.141,00

Programma 5 - Werk, Inkomen, Economie en Recreatie				
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	51.641,00	11.432,00	40.209,00
3.4	Economische promotie	111.021,00	52.132,00	58.889,00
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	767.754,00	92.570,00	675.184,00
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.258.659,00	-	1.258.659,00
6.3	Inkomensregelingen	3.572.975,00	2.188.920,00	1.384.055,00
6.4	WSW en beschut werk	967.627,00	125.000,00	842.627,00
6.5	Arbeidsparticipatie	215.055,00	-	215.055,00
		6.944.732,00	2.470.054,00	4.474.678,00

Programma 6 - Ruimtelijke ontwikkeling, Milieu en Volkshuisvesting				
8.1	Ruimtelijke ordening	563.953,00	-	563.953,00
8.3	Wonen en bouwen	975.273,00	297.947,00	677.326,00
7.4	Milieubeheer	547.400,00	513,00	546.887,00
		2.086.626,00	298.460,00	1.788.166,00

Programma 7 - Beheer openbare ruimte, Verkeer en vervoer				
2.1	Verkeer en vervoer	2.361.258,00	4.989,00	2.356.269,00
2.4	Economische havens en waterwegen	167.475,00	45,00	167.430,00
5.7	Openbaar groen	878.437,00	4.678,00	873.759,00
7.2	Riolering	1.734.771,00	2.452.777,00	-718.006,00
7.3	Afval	1.683.550,00	2.353.074,00	-669.524,00
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	96.082,00	90.866,00	5.216,00
		6.921.573,00	4.906.429,00	2.015.144,00
	TOTAAL	36.210.478,00	37.577.085,00	-1.366.607,00

